

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

Leto III. — Štev. 48

NOVO MESTO, 31. OKTOBRA 1952

CETRTLETNA NAROČNINA 100 DIN

IZHAJA VSAK PETER

Predvolilna aktivnost v dolenskih okrajih

DEMOKRACIJE NI PRI NAS ZA TISTE, KI NAM HOČEJO SLABO

Na velikem predvolilnem zborovanju v Novem mestu je govorila v nedeljo tovarišica Vida Tomšič, org. sekretar CK KPS — Partijske in frontne organizacije mesta predlagajo bodočemu občinskemu odboru načrt javnih del za leto 1953

Izmed večjih predvolilnih zborovanj, ki so bila preteklo nedeljo po Beli krajini, kočevskem okraju, v Sentjernej, Toplicah, Veliki Loki, na Mirni in Skocjanu, je bilo najbolj obiskano veliko zborovanje v Novem mestu. Ze pred deseto uro so se stekale na Glavni trg množice iz mesta in najbližje okolice, dijaki v povorkah in člani številnih delovnih kolektivov. Kmalu po desetih je predsednik ljudskega odbora mestne občine to Jože Udovič pozdravil na govorniški tribuni ljudskega poslanca novomeškega okraja in org. sekretarja CK KPS tov. Vido Tomšič, ljudska poslanca tov. dr. Franca Hočevarja in Jožeta Borštnarja ter sekretarja Mestnega komiteja KPS tov. Miho Počrvina.

Navdušeno pozdravljena od več-tisočglave množice je spregovorila o pomenu decembrskih volitev tovarišica Vida Tomšič. Ko je poudarila izredno pomemben političen značaj volitev v občinske in okrajne ljudske odbore ter zgodovinski pomen naših prvih volitev zborov proizvajalcev, je dejala, da so prav te volitve največji korak v nadalj-

njem razvoju naše socialistične družbene stvarnosti. V krajših obrisih je podala pregled dosedanjih volilnih zakonov, proces decentralizacije našega upravnega aparata in velik napredek v delavskem samoupravljanju.

»V delavskem samoupravljanju so dosegli naši delovni ljudje največjo pravico, ki je kapitalistični svet ne pozna: s v o b o d n o r a z p o l a g a n j e z viški ustvarjenih dobrin,« je dejala med ostalim tov. Vida Tomšič. Poudarila je velik pomen zborov proizvajalcev v pasivnih krajih, kjer bo vprašanje razdeljevanja viškov ustvarjenih družbenih dobrin še prav posebno pomembno.

»Dosednost naše Partije, naše vlade in nepopustljiva miroljubna politika naše države s tovarišem Titom na čelu nam dovoljujejo, da gradimo socializem in tako Jugoslavijo, da nas obdu-udejajo vsi napredni ljudje tega sveta,« je nadaljevala. »Jugoslavija je najvažnejši faktor miru na Balkanu, v Evropi

in morda v svetu sploh. Ker pa je Jugoslavija tako močan steber miru, dobiva iz skupnih fondov OZN in nekaterih zapadnih držav podporo. Jugoslavija, ki hoče braniti svojo neodvisnost, je svetu potrebna. Seveda pa moramo stremeti za tem, da se bomo čimprej osamosvojili in imeli takšno gospodarstvo, da nam bo ta pomoč prihajala bolj kot višek k tistem, kar nam pomaga še več narediti. To je tisto, o čemer je tudi govoril maršal Tito v Toplicah.»

»Mi imamo danes sovražnike,« je nadaljevala tov. Tomšičeva, »ki imajo z nami drugačne načrte kot Sovjetska zveza, ki pa prav tako ne mislijo nič boljše našemu delovnemu človeku. To so ljudje, ki se zgrinjajo okoli vati-kanskih vrst, ki mislijo, da bo Vatikan zavel kot nekakj celo zapadno Evropo. Videli smo iz raznih procesov in zadnje tako imenovane škofijske konference v Zagrebu, da Vatikan nikakor ne misli, da je treba pustiti Slovenijo in

Jugoslavijo pri miru. Videli smo jih, kako oni mislijo o naši državi. Hudo pa je, da nekateri ljudje, ki so po svojem srcu poštini in preprosti, še vedno verujejo, da živi v Vatikanu papež, ki hoče Slovencem in Jugoslovanom dobro. Teh ljudi, ki bodo prva njihova žrtev, kakor so bili žrtev zapeljani belogardi-stični fantje in možje, ki so šli v borbo proti partizanom, nam je žal. Naši ljudje hočejo živeti od dela svojih rok — nečesto biti več odvisni od klerikalnih in drugih strank, ki so delovne ljudi dovolj dolgo vlekle za nos.»

Tovarišica Vida Tomšič je nato poudarila, da je prav zaradi tega nujno potrebno, da ob volitvah vidimo pred seboj celotno politično borbo, ki jo vodi Slovenija in Jugoslavija. Ne smemo nasediti tistim, ki skušajo do-povedovati, da je Jugoslavija slaba, ki spet postavljajo razne roke in pod. Tisti, ki so doslej nasadili takim govoricam, so ostali izdajalci in strahopetci. To, kar je Novo mesto in ves novo-meški okraj pokazal prav ob desetlet-nič naših prvih brigad, mora priti do izraza tudi na decembrskih volitvah.

»V naše občine bomo volili ljudi, ki so vredni našega zaupanja,« je de-jala tov. Tomšičeva, ko je podala mno-žici daljši zunanjepolitični pregled in posebej poudarila pomen okrepljenih prijateljskih odnosov naše države z Avstrijo, Grčijo in Turčijo. Rekla je, da je uspeša Sovjetska zveza s svojo sovražno politiko do nas edinole v tem, da meglj razum tistim, ki vodijo v Italiji sovražno politiko do Jugoslavije. Vse, kar govori reakcija zlobnega o naši (Nadaljevanje na 3. str.)

Ob dnevu Združenih narodov

Organizacija Združenih narodov je postala nujno sredstvo, nepogrešljiv sestavni del borbe sodobnega človečanstva proti napadalnosti in vojni. Hkrati je merilo, kako daleč se je razvila človeška zavest o miroljubnem in enakopravnem sodelovanju med narodi. Tisti dan, ko bi odgovorni ljudje v vodstvu posameznih držav opustili to sredstvo, bi izročili svet vojni.

Jugoslovanski narodi, ki so v dolgotrajnih osvobodilnih vojnah dokazali, da znajo braniti svojo svobodo tudi z orožjem, so goreči zagovorniki miru. Zato so sami in njihova vlada podpirali in bodo tudi v bodoče podpirali Organizacijo Združenih narodov in njeno Ustanovno listino, katere načela bi lahko vsem narodom zagotovila mir, če bi se jih vsi voditelji današnje dobe zares držali. To ne pomeni, da smo vedno zadovoljni z delom in sklepi te organizacije, je pa navzlic vsem napakam močna ovira vsakemu napadalcu. V tem smislu ima za nas opora, ki jo je dala ta organizacija naši borbi za obrambo neodvisnosti, še poseben pomen.

Zato Jugoslovani ob sedemletnici Združenih narodov ne moremo drugače, kot da se vnovič pridružimo želji vseh miroljubnih ljudi, naj bi se duh miroljubnega in enakopravnega sodelovanja med narodi v smislu Ustanovne listine Združenih narodov še naprej uspešno upiral vsem mračnim poskusom in da bi Združeni narodi postali čedalje trdnější in varnejši in zid proti takim prizadevanjem.

EDVARD KARDELJ

Od tedna do tedna

Hkrati ko v New Yorku pretresajo možnosti, kako bi skrajšali zasedanje OZN, pa celotno delo okrog letošnjih točk dnevnega reda počasi napreduje. Kakor še niso sprejeli nobenega ustreznega sklepa, na kak način bi pospešili Generalno skupščino, tako se tudi v ostalih vprašanjih, o katerih razpravljajo, po skoraj treh tednih še niso približali kakim stvarnim zaključkom.

Glavno delo je zdaj v odbori in komitejih. Prvo violino igra politični odbor, ki se je najprej posvetil Koreji. Govor ameriškega zunanjega ministra Achesona je prvi korak v poskusu, da bi razrešili sedanjí položaj na Koreji in se lotili reševanja spora o vojnih ujetnikih. Kaj posebno novega tudi Achesonova tolmačenja niso prinesla: obrazložil je zgodovino korejskega spopada in precej jasno razkril vlogo Sovjetske zveze v njenih agresivnih pobudah. Zlepa ni že kak ameriški predstavnik tako ostro in odkrito napadel Moskvo in pri tem postregel z vrsto dokazov o obsejnih provokacijah, gverilskih akcijah v Južni Koreji ter pripravah in urjenju severnokorejskih vojaških enot, ki jim botrujejo moskovski imperialisti.

Tudi sovjetsko propagandno mirovno kampanjo je Acheson postavil v pravo luč, ko je razkril zavlačevalno politiko v zvezi z repatriacijo korejskih ujetnikov. S prostovoljno repatriacijo vojnih ujetnikov, kateri nasprotuje Moskva, ne soglašajo le ZDA, ampak tudi mnoge druge članice OZN, saj je le tak način v sedanjem položaju pravičen in človeški. Zločin bi bil istih ljudi, ki so spoznali sovjetski in kominformovski raj, da se vanj vrnejo, če si tega ne žele več. Že med razpravo o vojnih ujetnikih je 21 delegacij oglašalo z načelom svobodne repatriacije, sodijo pa, da bo v prihodnjih dneh, ko bodo glasovali o tem predlogu, večina obsodila sovjetske prisilne metode.

Kremeljski glasniki se v takem nerodnem položaju kaj čudno vedejo. Ze njihove govornice o poveličevanju pakta petih vzešil nalete zlasti pri srednjih in malih državah na odpor. Da bi le koga zamamili, se poslužujejo še drugačnih propagandnih naklepov. Višinski prireja posebne sprejeme za zastopnike zdaj teh, zdaj onih držav. Kdor se odzove, seveda ni rečeno, da bo podlegel njihovim vabam. Se več neuspeha kot pri takih zavilih snubljenjih, pa doživlja sovjetski blok v dvoranih zasedanjí Jugoslovanski delegat Dedijer je v odboru za ekonomska, socialna in humanitarna vprašanja odločno pobil kominformovske metode, ko je naglasil: »Mar ima sovjetski delegat iskrico človeškega v sebi, da si upa pred 60 delegacijami predlagati, da bi morala sredstva za informacije širiti resnice in objektivne vesti v namenu, da se ohraniti in ojačata mednarodni mir in varnost — ko na drugi strani sovjetska propaganda širi take laži o Jugoslaviji?« Češkoslovaški in poljski delegat, ki sta hotela na tej seji govoriti, sta se tedaj previdno umaknili, da ne bi vzbudila preveč zamahnjenja.

Na koncu sicer, toda kot izredno pomembno dejstvo moramo omeniti, da je bila Jugoslavija izvoljena za enega izmed šestih članov ekonomsko-socialnega sveta OZN. Izbojevala je lepo zmago nad češkoslovaško delegacijo, ki je bila tudi kandidat za to mesto, in hkrati spravila v žep nov dokaz simpatij, ki jih goje članice OZN do Jugoslavije.

Tov. Vida Tomšič govori na prvem predvolilnem zborovanju v Novem mestu

S seje Okrajnega odbora OF Novo mesto

V četrtek, 23. oktobra, je bila v Novem mestu seja Okrajnega odbora Osvobodilne fronte, katere so se udeležili poleg delegatov iz vsega okraja tudi člani okrajnega komiteja KPS in sekretarjem Jožetom Borštnarjem na čelu. Na seji so razpravljali o nalogah Fronte pri izbiri kandidatov in volitvah v občinske ljudske odbore, okrajni ljudski odbor ter v čete proizvajalcev. Razpravljali so tudi o zimskem izobraževalnem in kulturnoprosvetnem delu. Najvažnejša naloga frontovcev še pred izbiro kandidatov je sestava delovnega gospodarskega načrta za vsak kraj posebej, ki predstavlja volilni program Fronte za bodoče volitve. Frontne organizacije naj najodločneje nastopijo proti razširjevalcem lažnih parol pred volitvami, kot je na primer govornica, ki jo širijo zlasti v občini Prečna in tudi drugod, češ da bo vsa zaplenjena in razčiščena zemlja vrnjena prejšnjim lastnikom in da bodo tako ostali spet brez nje mali agrarni interesi, ki so jo dobili v uživanje. Podobne trditve se slišijo tudi v Beli cerkvi in okolici, vse pa širijo sovražniki ljudske oblasti v namenom, da zmedejo naše zavedne ljudi prav sedaj pred volitvami ter jih tako odvračajo od zanimanja za volitve, da bi laže v kaletem riharili ter vrtnili v ljudske odbore svoje prišaste. V Dolenjskih Toplicah hočejo že sedaj vplivati na to,

da ne bi šli volivci na volišče, češ, izvoljeni bodo tako tisti, ki bodo določeni, čeprav novi volilni zakon jasno določa, da sprejemajo kandidate zbori volivcev, da bo letos večje število kandidatov ter da bodo volitve tajne z listki. Ker je ostalo mesto predsednika Okrajnega odbora OF po odhodu tovariša Martina Žuglja prazno, je bil na seji izvoljen za predsednika Okrajnega odbora OF tovariš Jože Borštnar, narodni heroj in sekretar okrajnega komiteja KPS, ki je ob koncu seje podal tudi nekaj smernice za bodoče delo. Na seji je bilo sprejetih tudi več sklepov, ki bodo dostavljani vsem organizacijam OF.

Predvolilni sestanki v Beli krajini

Preteklo nedeljo je bilo v Beli krajini že več predvolilnih sestankov. Odborniki občinskih ljudskih odborov so se sestali skoraj na vseh sedežih občin ter razpravljali o vsebini vaških sestankov, ko se bodo na zborih volivcev pogovorili z ljudmi o vseh problemih, ki usmerjajo politično, gospodarski in kulturno prosvetno dejavnost belokranjske vasi. Belokranjci se zavedajo, da so letošnje decembrske volitve važne, saj bodo volili svoje predstavnike v občinske ljudske odbore in v okrajni ljudski odbor. Zavedajo se, da morajo v te odbore priti najboljši ljudje, delovni kmetje in delavci raznih lokalnih industrijskih podjetij, ki jih je po vojni že tudi precej zraslo v nekoč pasivni in gospodarsko zanemarjeni Beli krajini. Na zborih volivcev, ki so po nekaterih vaseh (kjer sta Fronta in osnovna partijska organizacija res povezani z ljudstvom) že privabljali delovno ljudstvo. Beli krajince na posvetovanje o tem, koga bodo volili, podajajo sedanjí občinski ljudski odborniki tudi obračun svojega političnega udejstvovanja. Lahko je govoriti tistim, ki so bili delovni in so skrbeli za politični in gospodarski razvoj svoje vasi, teže pa gre beseda iz ust onim, ki so bili občinski ljudski odborniki bolj na papirju kakor pri delu.

Splošna sodba volivcev v Beli krajini, ki se številno udeležujejo predvolilnih sestankov pa je, da bo potrebno v bodoče organe ljudske oblasti, pa naj si bo to pri občinskih ljudskih odborih ali pri okrajnem ljudskem odboru, izvoliti več žena in zastopnikov LMS. Kdaj je bila Bela krajina v političnem času najbolj aktivna? Mar ne v času NOB, ko so preproste belokranjske kmetice krepko soodločale v terenskih in rajonskih odborih OF? Prav tako je bilo z mladino. To aktivnost žena in mladine smo v zadnjem času malo zanemarili in ponovno bo potrebno pritegniti k soodločanju o važnih gospodarskih in kulturnih problemih občine in okraja tako prve kakor druge. Tudi tega se sedanjí občinski ljudski odborniki zavedajo, prav tako pa volivci, zato so pri predlogih za v bodoče občinske ljudske odbore in okrajni ljudski odbor tokrat ponovno na redcu razprave o tem vprašanju. Belokranjci so si edini v tem, da morajo priti v nove občinske ljudske odbore zares delovni ljudje. Ta zavest, ki vodi Belokranjce pri presoji, koga bodo na predvolilnih sestankih predlagali za kandidata pri volitvah, pa je že posledica močne politične vzgoje, ki je bil belokranjski človek deležen v času NOB in v letih gospodarske obnove. Ta zavest je tudi zagotovilo, da se

v bodoče občinske ljudske odbore v Beli krajini ne bodo mogli vrniti nikakršni politični spekulantí in ostanki klerikalizma. Njim je v Beli krajini odklenkalo.

SPOROČILO

IV. Kongres AFZ Slovenije je preložen za teden dni. Namesto 8. in 9. novembra, kot je bilo prvotno javljeno, bo 15. in 16. novembra. Izvršni odbor AFZ Slovenije je izpremenil datum zato, ker bo v istem tednu VI. kongres KP Jugoslavije.

Izvršni odbor AFZ Slovenije

»Partizan« ustanovljen tudi v Velikih Laščah

Po dolgotrajnih pripravah so v Velikih Laščah končno le ustanovili telovadno društvo »Partizan«. Na ustanovnem občnem zboru so sklenili, da bodo čimprej obnovili bivši sokolski dom, popravili telovadno orodje, ki je ostalo še od predvojnih društev, nekaj novega orodja pa bodo nabavili. Ustanovitev telovadnega društva pa bo velik prispevek k vzgoji mladine in vseh prebivalcev Velikih Lašč.

Pozdravljamo VI. kongres KPJ in mu želimo mnogo uspehov! Bitka za zgraditev socializma je naš delovni program!

V POČASTITEV VI KONGRESA MLADINA OKRAJA KOČEVJE

Mladinske organizacije v Kotu pri Ribnici, Dolenjih Lazih, Kočevski reki in v aktivu na OLO v Kočevju so v tekmovanju na čast VI kongresa Partije odprle in opremile mladinske sobe s knjižnicami. V mladinskih sobah imajo tudi radijske sprejemnike, ob katerih se mladina ob večerih zbira. — V predkongresnem tekmovanju je mladina priredila v večih krajih predavanja z gospodarsko-politično vsebino. Na dan pred kongresom in ob začetku kongresa bodo mladinski aktiv v večih krajih priredili kulturne prireditve.

Vremenska napoved

Padavine, deloma v obliki snega, okrog 1. 5. in 8. novembra. Vmes suho, včasih sončno, toda hladno vreme s pogostim mrazom ponoči.

Delovni kolektiv SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA

PIONIR

z vsemi svojimi gradilišči v dolenskih okrajih in v Posavju

Sklep o sestavi volilnih teles v skupnih volilnih enotah in o številu ter razdelitvi odborniških mest zborna proizvajalcev

(po spremenem in dopoljenem sklepu OLO Novo mesto)

Okrajni ljudski odbor Novo mesto
Del. št. I. — 3730 — 21/1 — 52

Okrajni ljudski odbor Novo mesto, po pooblaščenem predsedniku, na podlagi 101. čl. zakona o volitvah in odločnic odborov ljudskih odborov in sklepa okrajnega ljudskega odbora Novo mesto z dne 17. 10. 1952, ki pooblašča predsednika OLO, da je v imenu okrajnega ljudskega odbora upravljen na seji dne 17. 10. 1952 sprejeti sklep o sestavi volilnih teles v skupnih volilnih enotah spremeniti in dopolniti, izdaja naslednji:

Sklepi o sestavi volilnih teles v skupnih volilnih enotah

1. V volilni enoti št. 5 sestavlja volilno telo 15 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Drž. gosp. podjetje OKAP, Novo mesto, 2 delegata; Krka, Novo mesto, 9 delegatov; Kremen, Novo mesto, 4 delegata.
2. V volilni enoti št. 6 sestavlja volilno telo 16 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Drž. gosp. podjetje Industrija perila, Novo mesto, 5 delegatov; DES, obrat Novo mesto, 5 delegatov; SAP, poslovalnica Novo mesto, 1 delegata; Industrija čevljev, Novo mesto, 7 delegatov.
3. V volilni enoti št. 7 sestavlja volilno telo 15 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Drž. gosp. podjetje Tkalnica, Novo mesto, 2 delegata; Tovarna igrač, Novo mesto, 13 delegatov.
4. V volilni enoti št. 8 sestavlja volilno telo 15 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Drž. gosp. podjetje Okrajna opekarina Zalog 5 delegatov, Okrajna opekarina Prečna 4 delegata, Okrajna opekarina Prelesje 5 delegatov, Zganjarna Mirna 1 delegata.
5. V volilni enoti št. 9 sestavlja volilno telo 27 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Drž. in združena trgovska podjetja območja Novo mesto 10 delegatov, Trebnje 3 delegata, Mokronog 1 delegata, Velika Loka 2 delegata, Trebnje 3 delegata, Zagradec 2 delegata, Mirna 7 delegatov, obrtniki Straža 5 delegatov, kovinarji Novo mesto 5 delegatov, vodovod Novo mesto 2 delegata, Remont Novo mesto 10 delegatov, Mizarstvo Novo mesto 5 delegatov, Keramika Novo mesto 4 delegata, Invalidi, kov. Novo mesto 5 delegatov, skupaj 103 delegate.
6. V volilni enoti št. 10 sestavlja volilno telo 27 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Drž. kmetijsko posestvo Grm 7 delegatov, Zalog 4 delegata, Dob 6 delegatov, Klevčev 6 delegatov, Mala Loka 4 delegata.
7. V volilni enoti št. 11 sestavlja volilno telo 25 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Kmečka delovna zadruga Veliki Gaber 5 delegatov, Velika Loka 5 delegatov, Podhosta 6 delegatov, Dolenjske Toplice 7 delegatov, Vrhpolje 9 delegatov.
8. V volilni enoti št. 12 sestavlja volilno telo 29 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Splošna kmetijska zadruga Otočec 5 delegatov, Smarjeta 9 delegatov, Skočjan 10 delegatov, Dobrava 5 delegatov.
9. V volilni enoti št. 13 sestavlja volilno telo 24 delegatov in volijo 1 odbornika. V to volilno enoto pošljejo: Splošna kmetijska zadruga Sentjernec 12 delegatov, Orehovica 7 delegatov, Vrhpolje 5 delegatov.
10. V volilni enoti št. 14 sestavlja volilno telo 37 delegatov in volijo 2 odbornika. V to volilno telo pošljejo: Splošna kmetijska zadruga Brusnice 4 delegata, Stopiče 7 delegatov, Podgrad 4 delegata, Birčna vas 5 delegatov, Smolenja vas 5 delegatov, Novo mesto 12 delegatov, Mirna peč 9 delegatov, Prečna 5 delegatov, Mirna peč 9 delegatov.
11. V volilni enoti št. 15 sestavlja volilno telo 25 delegatov in volijo 1 odbornika. V to volilno telo pošljejo: Splošna kmetijska zadruga Straža, 5 delegatov, Dolenjske Toplice 10 delegatov, Vršana sela 7 delegatov, Gornje Polje 3 delegata.
12. V volilni enoti št. 16 sestavlja volilno telo 23 delegatov in volijo 1 odbornika. V to volilno telo pošljejo: Splošna kmetijska zadruga Žužemberk 7 delegatov, Hinje 3 delegata, Zagradec 3 delegata, Bela-Sumberk 2 delegata, Ambrus 3 delegata, Dvor 5 delegatov.
13. V volilni enoti št. 17 sestavlja volilno telo 30 delegatov in volijo 2 odbornika. V to volilno telo pošljejo: Splošna kmetijska zadruga Veliki Gaber 5 delegatov, Velika Loka 4 delegata, Catež 5 delegatov, Trebnje 7 delegatov, Dol. Nemška vas 5 delegatov, Dobrič 4 delegata, Dolenje Dole 2 delegata.
14. V volilni enoti št. 18 sestavlja volilno telo 32 delegatov in volijo 2 odbornika. V to volilno telo pošljejo: Splošna kmetijska zadruga Mirna 5 delegatov, Sentrupert 6 delegatov, Mokronog 8 delegatov, Trebelno 4 delegata, Veliki Cirknc 3 delegata, Mirna vas 3 delegata, Češnjice 5 delegata.

15. V volilni enoti št. 19 sestavlja volilno telo 206 delegatov in volijo 2 odbornika. V to volilno telo pošljejo: člani okrajne obrtniške skupščine Novo mesto — avtoromasti (SAP), poslovalnica Novo mesto, Mestna industrija čevljev, Novo mesto — 1 odbornika; volilna enota št. 7, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Tkalnica Novo mesto, Tovarna igrač, Novo mesto — 1 odbornika; volilna enota št. 8, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Okrajna opekarina Zalog, Okrajna opekarina Prečna, Okrajna opekarina Prelesje, Zganjarna Mirna — 1 odbornika.

2. V volilni skupni trgovine in gostinstva: volilna enota št. 9, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Državna trgovska in državna gostinska podjetja v območju celotnega okraja, združena in družbena gostinska in trgovska podjetja — 1 odbornika.

3. V volilni podskupini državnih kmetijskih posestev: volilna enota št. 10, ki jo sestavljajo državna kmetijska posestva Grm, Zalog, Dob, Klevčev, Mala Loka — 1 odbornika.

4. V volilni podskupini kmečkih delovnih združenj: volilna enota št. 11, ki jo sestavljajo kmečke delovne zadruge: Veliki Gaber, Velika Loka, Podhosta in Dol. Toplice — 1 odbornika.

5. V volilni podskupini splošnih kmetijskih združenj: volilna enota št. 12, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Otočec, Smarjeta, Skočjan, Dobrava — 2 odbornika; volilna enota št. 13, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Sentjernec, Orehovica, Vrhpolje — 1 odbornika; volilna enota št. 14, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Brusnice, Stopiče, Podgrad, Birčna vas, Smolenja vas, Novo mesto, Smihel N. m., Prečna, Mirna peč — 2 odbornika; volilna enota št. 15, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Straža, Dol. Toplice, Ušna sela, Gor. Polje — 1 odbornika; volilna enota št. 16, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Žužemberk, Dvor, Hinje, Sela-Sumberk, Ambrus, Zagradec — 1 odbornika; volilna enota št. 17, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Vel. Gaber, Catež, Vel. Loka, Sentlovec, Dol. Nemška vas, Male Dole, Trebnje, Dobrič — 2 odbornika; volilna enota št. 18, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge, Mirna, Sentrupert, Vel. Cirknc, Trebelno, Mirna vas, Mokronog, Češnjice — 2 odbornika.

6. V volilni enoti št. 19, ki jo na podlagi čl. 100 Zakona o volitvah in odločnic odborov ljudskih odborov sestavljajo vsi obrtniki obrati in delavnice na območju Okrajne obrtniške zbornice — 2 odbornika.

O tem se obveščajo prizadete gospodarske organizacije.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Novo mesto, 24. oktobra 1952.

Predsednik: Viktor Zupančič.

Okrajni ljudski odbor Novo mesto

Del. št. I. — 3730 — 21/2 — 52

Okrajni ljudski odbor Novo mesto po pooblaščenem predsedniku na podlagi 101. čl. Zakona o volitvah in odločnic odborov ljudskih odborov in sklepa okrajnega ljudskega odbora Novo mesto z dne 17. 10. 1952, ki pooblašča predsednika OLO, da je v imenu okrajnega ljudskega odbora upravljen na seji dne 17. 10. 1952 sprejeti sklep o številu in razdelitvi odborniških mest zborna proizvajalcev spremeniti in dopolniti, izdaja naslednji:

Sklep o številu in razdelitvi odborniških mest zborna proizvajalcev

- I.
- Število odbornikov zborna proizvajalcev znaša polovico števila odbornikov okrajnega zborna, t. j. 25.
- Od navedenega števila odpade glede na udeležbo pri družbenem produktu okraja na podlagi drugega odstavka 91. člena Zakona o volitvah in odločnic odborov ljudskih odborov:
1. na volilno skupino industrije, rudarstva, gozdarstva, stavljenstva, komunalnih del in prometa 12 odbornikov;
 2. na volilno skupino kmetijstva 11 odbornikov;
 3. na volilno skupino trgovine in gostinstva — odbornikov;
 4. na volilno skupino obrti 2 odbornika.
- Od 11 odbornikov, ki odpadejo na volilno skupino kmetijstva, odpade glede na udeležbo pri družbenem produktu kmetijstva v okraju na podlagi 95. člena Zakona o volitvah in odločnic odborov ljudskih odborov:
1. na volilno podskupino državnih kmetijskih posestev — odbornikov;
 2. na volilno podskupino kmečkih delovnih združenj — odbornikov;
 3. na volilno podskupino splošnih kmetijskih združenj 11 odbornikov.
- Ker volilni skupini trgovine in gostinstva in volilnim podskupinam državnih kmetijskih posestev in kmečkih delovnih združenj po prednjem odstavku ne pripada nobeno odborniško mesto, se jim na podlagi 95. člena Zakona o volitvah in odločnic odborov ljudskih odborov dodeli po eno odborniško mesto ne glede na udeležbo pri družbenem produktu okraja.
- Skupno število odbornikov zborna proizvajalcev znaša torej 25.
- II.
- Od tega skupnega števila odbornikov volijo:
- A. Kot samostojne volilne enote:
 1. V volilni skupini industrije, rudarstva, gozdarstva, stavljenstva, komunalnih del in prometa: volilna enota št. 1, ki jo sestavlja gospodarsko podjetje SGP Pionir Novo mesto — 2 odbornika; volilna enota št. 2, ki jo sestavlja gospodarsko podjetje Lesno industrijsko podjetje (LIP) Novo mesto — 3 odbornike; volilna enota št. 3, ki jo sestavlja gospodarsko podjetje Jugoslovanske državne železnice (JDŽ) Novo mesto — 2 odbornika; volilna enota št. 4, ki jo sestavlja gospodarsko podjetje Tekstilna tovarna Novo mesto — 1 odbornika.
 - B. Kot skupne volilne enote:
 1. V volilni skupini industrije, rudarstva, gozdarstva, stavljenstva, komunalnih del in prometa: volilna enota št. 5, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja OKAP, Krka, Kremen, vse iz Novega mesta — 1 odbornika;

volilna enota št. 6, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Industrija perila, Novo mesto, Državne elektrarne Slovenije (DES), obrat Novo mesto, Silenja — avtoromasti (SAP), poslovalnica Novo mesto, Mestna industrija čevljev, Novo mesto — 1 odbornika; volilna enota št. 7, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Tkalnica Novo mesto, Tovarna igrač, Novo mesto — 1 odbornika; volilna enota št. 8, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Okrajna opekarina Zalog, Okrajna opekarina Prečna, Okrajna opekarina Prelesje, Zganjarna Mirna — 1 odbornika.

2. V volilni skupini trgovine in gostinstva: volilna enota št. 9, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Državna trgovska in državna gostinska podjetja v območju celotnega okraja, združena in družbena gostinska in trgovska podjetja — 1 odbornika.

3. V volilni podskupini državnih kmetijskih posestev: volilna enota št. 10, ki jo sestavljajo državna kmetijska posestva Grm, Zalog, Dob, Klevčev, Mala Loka — 1 odbornika.

4. V volilni podskupini kmečkih delovnih združenj: volilna enota št. 11, ki jo sestavljajo kmečke delovne zadruge: Veliki Gaber, Velika Loka, Podhosta in Dol. Toplice — 1 odbornika.

5. V volilni podskupini splošnih kmetijskih združenj: volilna enota št. 12, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Otočec, Smarjeta, Skočjan, Dobrava — 2 odbornika; volilna enota št. 13, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Sentjernec, Orehovica, Vrhpolje — 1 odbornika; volilna enota št. 14, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Brusnice, Stopiče, Podgrad, Birčna vas, Smolenja vas, Novo mesto, Smihel N. m., Prečna, Mirna peč — 2 odbornika; volilna enota št. 15, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Straža, Dol. Toplice, Ušna sela, Gor. Polje — 1 odbornika; volilna enota št. 16, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Žužemberk, Dvor, Hinje, Sela-Sumberk, Ambrus, Zagradec — 1 odbornika; volilna enota št. 17, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge: Vel. Gaber, Catež, Vel. Loka, Sentlovec, Dol. Nemška vas, Male Dole, Trebnje, Dobrič — 2 odbornika; volilna enota št. 18, ki jo sestavljajo splošne kmetijske zadruge, Mirna, Sentrupert, Vel. Cirknc, Trebelno, Mirna vas, Mokronog, Češnjice — 2 odbornika.

6. V volilni enoti št. 19, ki jo na podlagi čl. 100 Zakona o volitvah in odločnic odborov ljudskih odborov sestavljajo vsi obrtniki obrati in delavnice na območju Okrajne obrtniške zbornice — 2 odbornika.

Ta sklep se predloži v potrditve Prezidijski ljudske skupščine LRS in velja od dneva te potrditve.

Po potrditvi se ta sklep objavi na razglasni deski Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Novo mesto, 24. oktobra 1952.

Predsednik: Viktor Zupančič.

Cene na novomeškem trgu

Novomeški trg je vsak ponedeljek in petek dokaj dobro založen. Pretekli ponedeljek so bile za posamezna živila naslednje cene:

Krompir 15 do 18 din kilogram, zeljne glave 18 do 22 din kg, jajca po 15 do 18 din komad, lepa jabolka po 20 do 25 din kg, oreh 70 do 25 din merica (strelka), mleko 20 din liter, kostanj 20 do 25 din kg, nepitani purani od 400 do 600 din komad, čebula 40 do 60 din kg, česen okrog 30 din kg. Na trgu je tudi vedno dovolj raznih gospodinskih potrebščin in domačega platna. Platno so ponujali po 250 do 400 din za meter.

Zelo živahna je vsak ponedeljek kupčija na novem sejmišču ob Ločenski cesti. V ponedeljek 20. oktobra je bil novi prostor za sejmišče skoraj premajhen, tolko je bilo voz s prašiči. Tudi kupec ni manjkalo, saj so nekateri čakali po več ur v vrsti, da so prišli v pisarno, kjer prepisujejo živinske polne liste. Zanimivo je, da prihajajo kupci za mlade prašiče v Novo mesto skoraj iz vse Slovenije in tudi iz sosodne Hrvaške. To je nekako priznanje rejcem iz novomeškega in deloma krškega okraja, ki pri vzreji plemenitih puijskov dosegajo že lepe uspehe. Dosežene so bile naslednje povprečne cene:

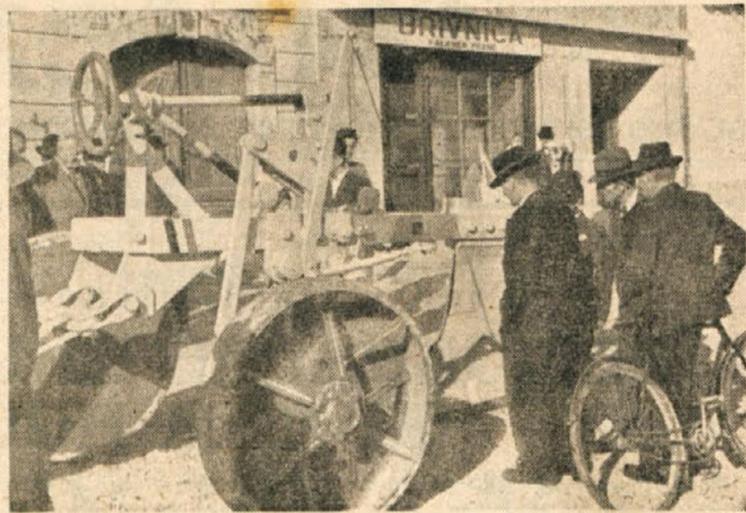
Mladi prašiči za rejo, stari 6 tednov, 1000 do 1100 din komad, 7 tednov stari od 1200 do 1400 din komad, 8 do 9 tednov stari od 1500 do 1700 din komad, lepo prasiče, stare 8 do 10 tednov, so prodajali od 1800 do 2000 din komad. Polpitane prašiče so prodajali od 100 do 112 din za kilogram žive teže.

Lep razvoj gradaške opekarne

Gradac v Beli krajini je poznan po svoji tradicionalni pečarski in keramični obrti. Bogata nahajališča za keramični material, njeno obilno gorivo, ki so v samem Gradcu in njegovi okolici, so že v predvojnem času privlačila številne pečarje, ki so bili že takrat po vsej Beli krajini in sosednji Hrvaški poznani po svojih solidnih izdelkih. Tudi obstoj gradaške opekarne sega daleč nazaj v predvojni doba. Takratni obrat pa ni imel možnosti večjega razvoja, ker je bil v privatni lasti, lastnik pa se za razvoj opekarne ni brigal v zadostni meri.

Po osvoboditvi je bila s podporo ljudske oblasti gradaška opekarina obnovljena, njeno obratovanje pa postavljen na solidno finančno podlago. Okrajna opekarina v Gradcu je danes obrat, ki med mnogimi drugimi podjetji v Beli krajini zgovorno priča o skrbi okrajnega ljudskega odbora v Črnomlju, da se domačemu belokranjskemu ljudstvu nudi možnost zaposlitve in poštenega zaslužka. Opekarina izdeluje zidno in strešno opeko, lončarske izdelke in keramiko. Za Gradac, ki je izrazilo proletarsko naselje, je opekarina pomembna gospodarska pridobitev vojnega časa.

Lansko leto je v mesecu maju prevzel vod-

Kmetje obdelujejo plug-velikan, ki bo kmalu vlek meter globoke brazde v celini na Ruperčev vrhu. Plug, ki ga vleče močan traktor, je kupila Okrajna združena zveza v Novem mestu.

Za naše gospodarje

Kaj moramo letos vedeti o prehrani živine

Živinoreja je osnovna panoga našega kmetijstva. Od uspešnosti te panoge zavisi uspeh vse ostalih panog. Da bo živinoreja pri nas ostala vodilna panoga, nam narekuje sorazmerno velike površine travnikov, košenic in pašnikov. Osnova uspeha v živinoreji pa obstaja v prehrani živine. Velik del naše živine, bodisi goveda ali prašičev, ne more pokazati lastnosti, ki so mu prirojene, zaradi nezadostne in slabe prehrane. Lahko rečemo, da naša živina strada in da ne dobiva tiste hrane, ki bi jo morala prejeti. Ni namreč važno pri prehrani živine, koliko krme v kilogramih dobi dnevno, temveč je važno in odločilno, koliko od te prejete krme živina lahko prebavi! Poleg tega je važno razmerje med beljakovinstvi in škrobnimi stvarmi v sami krmi. Če pogledamo stanje travnikov ali košenic, lahko ugotovimo, da so večine površin travnikov bolj podobne plevelišču, ker raste na njih vse drugo, samo kakovostnih trav ni! Vzrok temu je slaba oskrba travnikov, prvenstveno pa negnojenje.

Glede krme, ki smo jo pridelali v letošnjem letu, ni pomoči. Za prihodnje leto si pa moramo že sedaj pripraviti načrt za spomladansko setev in na vsak način začeti z izboljševanjem travnikov. Nujna dela na travnikih so: čiščenje raznih odvodnih kanalov, odstranjevanje grmovja in jesensko gnojenje travnikov. Pri spomladanski setvi naj vsakdo premisli, če se mu še splača sejati žita na površinah, ki jih je sejal do sedaj. S pridelkom detelj in ostalih krmnih rastlin na njih bomo izboljšali prehrano živine, okopavimamo bomo pa lahko bolj gnojili in bomo imeli tudi zadovoljive pridelke. Potrebno je znižati tudi površino za koruzo, povečati pa posevke z deteljami in s krompirjem.

Letošnja prehrana živine bo težka. Potrebna bo največja štednja s krmo, izrabiti je treba do zadnjih dni jesenske pašo in vsaj manj vredno krmo za živino tudi pravilno pripraviti. Najdi slabe krme bo v letošnji zimi nujno potreben reden dodatek živinske soli. Kmetijske zadruge naj naročijo zadostne količine živinske soli, katere se lahko nabavi. Slabo krmo, kot n. pr. slama, pleve, koruznica, napravimo bolj tečno tako, da rezanico navlažimo s slano vodo. V ta namen pred krmiljenjem ali pa še prej navlažimo rezanico v leseni kadi ali v lesenem koritu s slano vodo, za izboljšanje teka pri živini pa dodamo še nekaj repe. Na ta način lahko s pridom uporabimo vs razpoložljivo slamo, koruznico, pleve itd. Kolikor pa živini ne dajemo s soljo navlažene rezanice, je nujno potrebno dajati mesečno vsaj 1 kg soli po glavi.

Zaradi sušnega leta bo letos zlasti pri kravah zelo pogosta bolezen kosto-

lomnica. Kostolomnica je znak, da živina ne prejema v krmi dovolj rudninskih snovi, to je fosforja in apna. Računati moramo, da so navedene rudninske snovi nujno potrebne za zgraditev okostja; te snovi so v mleku itd. Mineralne snovi so zelo važen činitelj v sami prehrani in prebavi. Če v krmi manjka rudninskih snovi, se pojavljajo razne bolezni, predvsem kostolomnica, kar je znak, da je žival pričela uporabljati svoje lastne zaloge rudninskih snovi in kosti postanejo krhke. Takšne živali so tudi zelo neoporne proti drugim boleznim. Primanjkljave na rudninskih snoveh, to je na apnu in fosforju, nadoknadimo z dodatkom kostne moke. Nadekni obrok je 30 do 50 gramov za odraslo živino, 20 gramov pa za mlado živino. Naloga kmetijskih združenj in živinorejskih odsekov je, da preskrbijo za svoje področje dovolj kostne moke. Delno si lahko pomagamo tudi na ta način, da vse kosti, ki nam ostanejo pri hiši, sežemo na ognju, jih stolčemo in polagamo goveji živini ali prašičem. V prodaji je tudi proizvod »Mlekarka«, ki vsebuje rudninske snovi in živinsko sol. V težjih primerih, kjer ne moremo pomagati z dodatkom rudninskih snovi, bo potrebno obolelo živino zdraviti z vitaminskimi preparati.

O. v.

MATERE — KUPUJTE MLEKO ZA OTROKE LE IZ HLEVOV, KJER NI TUBERKULOZNE ŽIVINE! PREPRIČAJTE SE, ČE JE VAŠ DOBAVLJAL MLEKA ZE TUBERKOLINIZIRAL SVOJE GOVEDO!

Spet hud požar pri Čatežu

24. oktobra ponoči je nenadoma nastal požar v gospodarskem posloju Marije Pevec na Goljaku pri Čatežu, občina Velika Loka. Zgoraj je kozolec na šest okna in v njem vse pridelke ajde, skedenj, vsa krma in žito. Pri reševanju živine je dobil hude opekline domači sin Darko, ki je bil pripeljan v novomeško bolnišnico. Na kraj požara so prihitali gasilci okolinskih društev, le gasilci iz Čateža, ki so najbližji, niso mogli priti na pomoč z brigadno, ker so posamezni posestniki odklonili svoje konje za prevoz brigadne. Posestnik Lesjak je takoj dal svojega konja na razpolago za prevoz brigadne, nasprotno pa sta odklonila svoja konja Alojzija Branštar in Stane Ravnikar. Baje so sosedje med seboj sprli in zaradi tega ne dovolijo, da bi njihovi konji vozili skupaj! Ravnikar pa je še pripomnil, češ, saj požara ni videl in zato ni treba nikamor. Tako gasilci iz Čateža po zaslugi takih lastnikov konj niso mogli nastopiti s svojo brigadno, pač pa so pomagali posamezno. Tako so iz tri ure oddaljenega Vel. Gabra prišli gasilci z brigadno na pomoč, čateški, ki so najbližji in bi lahko največ pomagali, pa so razočarani nad takim tuzamevanjem posameznikov lahko samo delno pomagali. Domačini zatrjujejo, da je bil ogenj podtakljen.

Naš borbeni pozdrav VI. kongresu KPJ in maršau Titu

s katerim na čelu gradimo čvrste temelje socializma in lepo bodočnost naših delovnih ljudi! ★ Vsem članom našega delovnega kolektiva želimo novih uspehov v bitki za socializem, vsem našim poslovnim prijateljem pa mnogo zadovoljstva ob naporih, ki jih vlagajo v utrjevanje našega gospodarstva!

Lesno industrijsko podjetje, Kočevje z vsemi svojimi obrati

Ali je to pravičen odnos?

Iz hrvaške republike so prispelo 20. t. m. zadržnice, članice zadrug okraja Bjelovar, kot gostje okrajnega odbora Zveze združenj v Novo mesto, Priselico so bile sprejete in njihovo zadrževanje, da se počutijo med nami izredno dobro, je bilo iskreno.

Mnogo zanimanja so kazale za kmetijsko proizvodnjo, za stroje in gospodarske objekte ob obisku na državnem posestvu na Grmu, kjer so si ogledale tudi internat kmetijske šole in tam prežele prijetno popoldne.

Prejeli so odlične občine na obisk v KDZ »Bazo 20« v Dolenjske Toplice, so izrazile željo, da bi si ogledale kak industrijski obrat, najraje Tekstilno tovarno. Povedle smo jih tudi tja.

Sprejem je bil navdave nevjuđen. Nerazumljiv odpor direktorja tovarne, ki je v onem trenutku samovoljno zastopal interese tovarne, delavskega sveta in upravnega odbora ter odklonil ogled proizvodnega procesa v tovarni, je naravnost žalil naše goste in vzbudil v nas vseh upravičeno nezadovoljstvo nad tem.

Vprašamo se: ali naj služijo taki odnosi ciljem povezave med delavskim in kmečkim življenjem, ciljem sodelovanja v izmenjavi mnenj in izkušenj?

Mnenja smo, da je tak postopek obsojanja vredeti!

Nihče nima pravice zatirati želje ljudi, ki hočejo videti in spoznati ustvarjanje in delovno življenje sodbora za naš napredek.

Novo mesto, 25. oktobra 1952.

Okrajni odbor Zveze združenj Novo mesto

Zgodovinskemu VI kongresu KPJ in tovarišu Titu pošiljamo naše tople borbene pozdrave s trdno objubo, da bomo še naprej v prvih vrstah borbe, ki jih vodi naša Partija v socializem!

DELOVNI KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

ROG
NOVO MESTO

Številke, ki govorijo

Ali je predpis četrte akontacije davkov res prehud? — O poštemem in nepoštemem tarnanju — Davčne obveznosti naj bi občine javno razobesile

957 milijonov 419.000 dinarjev smo prejeli v 9 mesecih ...

»To je sreča, da imam letos veliko in lepega krompirja! Tisoč kil smo ga prodali, pa sem vse davke in zaostanke plačala! Zita pa tudi že več let nisimo toliko imeli ko letos. Kar nekako opomogli smo si ...« je živahno pripovedovala Jerinova Francka iz Mirenske doline oni dan, ko se je vozila v Ljubljano in ji je v družbi zgovornega tovariša čas hitro potekal. Le to ni vedela Francka, da se pogovarja s predsednikom novomeškega okrajnega ljudskega odbora, ki je bil namenjen na uradno konferenco.

»Pa pravijo, da je bila vendar suša letos tako huda ...« je spraševal radovedni tovariš.

»O, pri nas že ne! Ljudje so kar zadovoljni z letino, je bilo pa pred dvema leti huje! Res nista dve vasi enaki v pridelku, takole počez smo pa kar vsi zadovoljni,« je vedela povedati Francka.

No, do Ljubljane se pot vleče in tovariš predsednik — Francka naj oprosti, če še do danes ni vedela, s kom je tako prijetno poklepetala o vseh težavah in radostih kmečke gospodinjje. — Je zvedel marsikaj, kar ga je zanimalo in kar mu je potrdilo vse to, kar je pravzaprav že vedel: da je namreč izmišljeno »jokanje« o previsokih davkih prav tako nepotrebno, izmišljeno in nepošteno, kakor je bilo v vseh teh letih po vojni!

Povejmo kar naravnost in brez slepomišljenja: davki res niso nizki, so pa še vedno znosni in ne bodo nikogar spravili na boben, kakor so jih toliko prav na Dolenjskem v rajni Jugoslaviji brez milosti poglajale banke in kapitalisti, advokati in bogati grutarji! Ko se je v preteklih tednih po občinah razpisovala četrta akontacija, so marsikje zagnali hrup in viik, kakor da bi se zemlja podirala. Tudi take si slišal:

»Vse bodo požrli, hudiči! Davke nabijajo, slabo jim gre, aha, saj smo vedeli — volitve so tu!«

Nekateri pametnjakoviči so vedeli povedati celo tole:

»Ja, ja, ja, saj smo rekli — zdaj pa mi plačujemo Dolenjske Toplice ...«

Kakor ima laž kratke noge, tako ima neumnost še hušjo nakazo — brez nog je! Zato se sovražniki tudi to pot niso dolgo veselili svojih govoric. Krepko so jih marsikje zavrnili kmetje sami, ki dobro vedo, da gre naš ljudski denar tja, kamor spada in kjer je najbolj potreben. Kdo stoji na mejah in nas brani dan in noč pred pohlepni šapami ruskih »bratov« in njihovih prisklednikov, vedno lačnih jugoslovanskih bogastev? Mar niso tam naši sinovi, fantje iz šentjernejske doline, iz Žužemberka, Zagradca, Toplice, Skočjana, Bele krajine in tam izpod Roga? Mar ne delajo v tovarnah naši sinovi in bratje, hčerke in sestre, mar ne najdeš Dolenjca v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in povsod, kjerkoli teče velika bitka za socializem? Mar krmimo tuje z našim denarjem, mar nam ga krađejo kakor nekoč domače in tuje pijavke? Ne, ne, vsega tega ni več. In kdor je količjak poštem, mora priznati, da smo z našim ljudskim denarjem zgradili v teh težkih osmih letih po vojni deset in desetkrat več, kakor bi stara, podkupljiva kraljevska Jugoslavija v stotih letih!

Sicer pa nam tega danes ni treba niti ponavljati. To naši kmetje dobro vedo. Navajeni pa so, da ob vsakem razpisu davkov zajčjejo, kakor pravimo po domače. Stara navada — železna srca. Da je danes za denar težje kot pred leti, ko si za liter slarnične brozge dobil 100 ali 120 dinarjev, za kilogram masti pa 500 do 600 dinarjev, je seveda presneto res (in bo še težje, če se ne bomo otresli varljive dolenjske idile: zapravljivček, Trška gora, Martinov nedelja, konje krmimo z najboljšim ovsom in senom, krave pa prežvekujejo pusto slamo in tako dalje in naprej — pa o tem v kratkem kaj več!). Ali pa je morda res, da denarja na vasi ni, kar tako radi zatrjujejo v teh jesenskih večerih na množičnih sestankih in zborih volivcev mnogi naši gospodarji? Poglejmo nekaj števil. Vzetih iz pregleda o prometu denarja v času od 1. januarja do 30. septembra 1952 v novomeškem okraju.

Denarni dohodki prebivalstva so kaj različni. Iz števil, ki jih bomo našli, diha vsakdanje življenje, borba za kruh. Precej drugačna je ta slika od podobnih pregledov izpred vojne, vendar — naj nam raje izpregovorijo številke same:

Za plače v industriji, prometu, delavnica, proračunskih ustanovah in uradih ter na račun potnih in selitvenih stroškov so delavci in nameščenci okraja od januarja do konca septembra prejeli v roke 327 milijonov 793.000 dinarjev.

Invalidnin, pokojnin, otroških doklad in podpor vdovam in vojnim sirotam ter ostalih dohodkov socialnega zavarovanja je bilo izplačanih 246 milijonov 817 tisoč dinarjev.

Kmetje so prejeli za prodane kmetijske pridelke odkupnim podjetjem, gostinstvu, zakupnemu in zasebnemu sektorju ter na kmečkem prostem trgu 211 milijonov 575 tisoč dinarjev.

Obrtniki so imeli v teh 9 mesecih 42 milijonov in 572 tisoč dinarjev dohodkov, od prevoznih uslug pa so vozniki-kmetje in ostali prejeli od države

... za neblagovna izdatke pa smo porabili 303 milijone

Od tega so plačali kmetje na dohodninskih davkih v 9 mesecih 103 milijone 774 tisoč dinarjev. Za dediščine in darila je bilo plačanih 880 tisočakov, davka na promet z vinom pa 5 milijonov 942 tisoč dinarjev. Obrtniki in ostali poklici so v tem času plačali državi 14 milijonov 120.000 dinarjev davkov.

Za socialno zavarovanje privatnikov so le-ti plačali 3 milijone 442 tisočakov, za zavarovalnino pa smo v okraju izdali DOZ 5 milijonov 374.000 din. Za pošto, telegraf, telefon, železnico in ostali promet je bilo izdanih 51 milijonov 321 tisoč dinarjev (Dolenjci se radi vozimo, po potrebi in brez nje!), za komunalne usluge (elektriko, vodarno in pod.) pa smo izdali 15 milijonov. Za obrtne usluge so ljudje plačali obrtnikom in obrtnim drž. podjetjem 72 milijonov dinarjev, za kulturne in zdravstvene potrebe (zdravljenje, kino, gledališče, članarino družbenih organizacij in pod.) pa je bilo izdanih 12

Četrta akontacija znaša 57 milijonov dinarjev, samo za tobak pa smo v devetih mesecih pogladi v zrak 55 milijonov ...

Ko smo torej ugotovili kupno moč prebivalstva moramo narediti še pregled njenega črpanja. V glavnem se izliva kupna moč okraja v trgovino, gostinstvo in tržiščno trgovino.

Za prehrano je prebivalstvo izdalo v 9 mesecih 223 milijone in 250 tisoč dinarjev, za tekstil 116 milijonov 625 tisoč dinarjev, za tobačne izdelke 55 milijonov 720.000 dinarjev, za ostale izdelke v trgovinah pa skupno 154 milijonov 525 tisoč dinarjev.

Strahotno visoka je številka, ki nam govori o popitih alkoholnih pijačah in izdatkih za gostinstvo, saj smo tu porabili (bolje zapisano: zapravili!) 101 milijon in 49.000 dinarjev! Za dobro tržiščno trgovino je bilo izdanih v tem času kmetom 25 milijonov 633 tisoč dinarjev.

Skupno je bilo potemtakem uporabljene kupne moči 776 milijonov 802.000 dinarjev. Odštejemo to od ugotovljene kupne moči, pa dobimo številko denar-

Ne previsoki, temveč nepravilno razdeljeni davki so vzrok hude krvi!

Taka je stvar z denarjem in njegovim kroženjem v okraju. Primerjamo še enkrat te-le podatke: doslej so kmetje plačali na račun davkov — dohodnine — državi 103 milijone dinarjev, samo za pijačo in tobak pa se je v okraju v istem času porabilo nad 156 milijonov dinarjev! Pri tem pa je v števila seveda samo tista pijača, ki smo jo popili v gostilnah, hotelih in zdraviliščih. Če gredo teži deset in deset milijoni v zrak s cigaretami in za alkohol, nam ne sme biti žal denarja, ki smo ga dolžni skupnosti v obliki davkov! Na drugi strani pa nam govori tudi naraščajoč promet v trgovinah, da je denar med ljudmi. Tajenje denarja za davke je nepošteno izmikanje dolžnosti do domovine! To moramo povedati v obraz vsakomur, ki se izmika tej državljski dolžnosti!

Kakšna so nekatera občinska povprečja kmečkih davkov v zadnji akontaciji? Poglejmo v Brusnicah, ki so bile hudo prizadete v podgorjanskem pasu v suši in ob junijski toči. 80 malih kmetov, ki imajo do 2 ha celokupne zemlje, bo plačalo povprečno po 300 din. 54 kmetov z 2 do 5 ha zemlje po 1000 din, 46 kmetov s 5 do 8 ha po 2000 din, 23 kmetov z 8 do 10 ha po 3500 din, 44 kmetov z 10 do 15 ha po 4500 din in 27 kmetov z nad 15 ha zemlje velikimi posestvi pa po 6500 din davkov.

Eden izmed najmočnejših predelov z dobro letino je letos n. pr. občina Veliki Gaber. Davčno povprečje v tej občini je ob četrta akontaciji takole: 126 kmetičev, ki imajo do 2 hektarov celokupne zemlje, bo plačalo po 1000 din davkov, 92 kmetov z 2 do 5 ha zemlje po 2500 din, 58 kmetov s 5 do 8 ha po 6000 din, 30 kmetov z 8 do 10 ha

celih 62 milijonov 788 tisoč dinarjev. 5 milijonov in 655 tisoč dinarjev so dobili ljudje v okraju za vrnjene obroke obeh ljudskih posojil, za zamenjane dolarje, franke in druge tuje denarje pa so dobili od Narodne banke 1 milijon 710.000 dinarjev. Dohodki od spomenice leta 1941 znašajo 714 tisoč dinarjev. Državni zavarovalni zavod pa je izplačal oškodovancem za požare in točo en milijon 961.000 dinarjev (v zadnjem času pa na Iglenk še 2 milijona). Zadržniki so dobili za opravljene delovne dneve 5 milijonov 830.000 din. Če seštejemo dohodek 9 mesecev, dobimo znesek 957 milijonov in 419 tisoč dinarjev. Kako smo jih porabili?

milijonov 173.000 dinarjev. Za plače zasebnega sektorja je bilo izplačanih 16 milijonov 700 tisočakov, za ostale izdatke (časopise, radio itd.) pa smo plačali 3 milijone dinarjev.

Kupna moč okraja znaša po odbitku gornjih izdatkov od naštetih dohodkov 654 milijone in 65 tisoč dinarjev. K tej kupni moči, ki je točno ugotovljena po podatkih Narodne banke, pa je treba prišteti še neuporabljeno gotovino iz leta 1951. Te je v okraju še vedno 220 milijonov dinarjev (v glavnem predvsem pri kmetih ker se delavec in nameščenec sproti »iznebita« mesečnih dohodkov za redno življenje). Prišteti je treba tudi priliv kupne moči, ki je v novomeškem okraju večji od obtoka denarja. Nanj vpliva bližina hrvaške meje, Krško polje, zagrebški trg, pa seveda tudi odprta pot kupcem iz Ljubljane. Če upoštevamo vse te dohodke, ugotovimo, da znaša celotna kupna moč okraja 914 milijonov in 65 tisoč dinarjev.

ja, ki se je nahajal konec septembra med ljudmi. Tega denarja je na terenu

137 MILIJONOV 263.000 DINARJEVI!

To je bilo 30. septembra! Prištejmo k tem milijonom še dohodek kmetov, ki so jih dobili v oktobru od delavcev in nameščencev za sadje, krompir, vino in drva, da ne štejemo ostalih pridelkov. Samo od 1. do 20. oktobra so dobili kmetje v okraju izplačanih ugotovljenih 93 milijonov dinarjev, od teh pa je prišlo v trgovinah, banki, obrti in javnem prometu nazaj v obtok samo 82 milijonov dinarjev! Samo v 20 dnevih je torej ostalo v kmečkih rokah nadaljnjih 11 milijonov dinarjev. Res si bo ta in oni kupil prenekatero potrebno industrijsko blago, prav tako pa seveda tudi resnično, da se v teh, do 20. oktobra ugotovljenih 148 milijonov denarja, ki kroži na naši vasi, nahajajo tudi vsi doslej neplačani davki, ki jih bo treba odrajtati skupnosti!

zemlje po 9000 din, 65 kmetov z 10 do 15 ha zemlje po 15.000 din in 72 kmetov z nad 15 ha velikimi posestvi pa po 25.000 din davkov.

Občinsko povprečje je v Brusnicah potemtakem 2000 din, v Gabru pa 8500 din. V Skočjanu znaša tako občinsko povprečje 4700 din, v Straži 4000 din, v Dol. Toplicah 4500 din, na Mirni 5000 din, Rakovniku 4700 din, Mokronogu 5000 din. Šentjerneju (zaradi sušnih posledic) 3800 din itd.

Eno je občinska celokupna vsota davkov, drugo pa vprašanje pošteme razdelitve davkov po gospodarski moči posameznih gospodarjev! Prav to pa dela največ hude krvi! Mi želimo, da se kmetje pogovorijo odkrito o svojih težavah in da poštemo povedo, kdo da laže, kdo teže. V Zagradcu n. pr. odborniki občine dobro vedo, kako stoji Janez, kako Miha. Zato ne bodo nikogar nepravilno obremenili — in če je Janez letos prodal 5 voz jabolk po 20

Nič ne more zadržati našega delovnega poleta, ker vidimo, čutimo in vemo, da smo na pravi poti. — Zato naj živi VI. kongres Komunistične partije Jugoslavije!

DELOVNE KOLEKTIV Tovarne učni v Čraomlju

dinarjev za kilogram ponoči v Ljubljano, bo seveda plačal več davka kot France, ki jabolk sploh ni imel!

Ali ne bi bilo dobro, da bi razdeljene davčne obveznosti pokazali občinski tajniki na razglasnih deskah? Vaščani presneto dobro poznajo svoje razmere in bodo hitro svetovali občini, kje morda odborniki niso zadeli z davčno odmero! Čemu skrivajo nekatere občine davčne predpise pred kmeti? Odprte karte nam bodo tu največ pomagale!

Za zbor volivcev in množične sestance, vaške posvete gospodarjev z odborniki in podobno nam v teh tednih res ne manjka zanimive snovi! Lotimo se jih pogumno, pa bo tudi umetno narejen strah o »previsokih davkih« hitro splahnel. In ne pozabimo: zavest davkoplačevalcev je merilo naše narodne zavednosti!

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE NOVO MESTO

pozdravlja VI. kongres naše Partije in njegovo delo v težkem boju za srečo delovnega ljudstva Jugoslavije!

Volili bomo ljudi, ki so vredni našega zaupanja

S predvolilnega zborovanja v Novem mestu

(Nadaljevanje s 1 strani)

državi, je izmišljeno in porojeno iz želje, škodovati zmagoviti poti socializma. »Naša vlada in tovariš Tito,« je nadaljevala, »ne bosta nikoli naredila nič, kar bi bilo v nasprotju z neodvisnostjo naše države in s tem, za kar smo se tako krvavo borili. Nihče drugi kakor mi sami, ljudje, ki smo zraskli iz teh tal, nam ne bo vladal!«

Tovarišica Vida Tomšič je nato govorila o veliki škodi, ki nam jo je prizadejala letošnja suša v naših najbolj zitorodnih predelih. Zaradi te nacionalne katastrofe, ki je hudo prizadejala naš izvoz koruze in drugih poljskih pridelkov, moramo uvesti skrajno varčevanje na vseh področjih. V Sloveniji nam suša ni prizadejala take škode, nekateri predeli pa so imeli celo boljše letine kakor v povprečnih zadnjih let. Prav zato pa je potrebno, da tudi kmet doprinese svoj delež naših ljudskih skupnosti v obliki davkov. Če hočemo ubraniti našo neodvisnost in mir, se ne moremo odreči izdatkom za našo ljudsko armado, za osnovno investicijsko izgradnjo naše industrije. Gre za najobsežnejše pametno varčevanje, hkrati pa za poštemo izpolnjevanje dolžnosti do skupnosti.

V nadaljevanju svojega govora je tov. Vida Tomšič opozorila na izreden pomen pravičnega razdeljevanja davčnih obveznosti. Davki nikar niso previsoki — to nam potrjujejo tudi številke in pregled v obtoku denarja —, imamo pa še vedno primere, da tisti, ki je dosegel dohodek s svojimi pridelki, ne prispeva toliko kot se zvali bremen na tistega, ki takih dohodkov nima! Kmetje si morajo pogledati iz oči v oči; mi želimo, da se kmetje o davkih poštemo pogovorijo. V kapitalizmu ni tako: tam kmeta o davku nihče ne sprašuje in ne prepričuje, tam poje boben in dražba.

Prav posebno je delo Fronte pred volitvami. Organizacije OF morajo pretresti z vsemi svojimi člani občinsko politiko s stališča cele Jugoslavije. Treba je pogledati, kakšni ljudje bodo prišli v občinske odbore. Treba je dati priznanje vsem tistim poštemim odbornikom, ki so od leta 1945 dalje nosili na svojih ramenih vso težo odkupov, davkov in drugega težkega dela. Dosedanji odborniki za odkupe niso krivi, kakor niso krivi za davke! Nobena država na svetu ne živi brez davkov. Gre pa za napake posameznikov, ki so se delale. Reakcija bo tudi topot poizkušala vrniti ponekod svoje ljudi v odbore. Vedeti moramo, da bi bil reakcionaren občinski odbor najhujši bič za prebivalce take občine. Danes delamo vsi za združitev vseh naših sil za blagostanje ljudstva, ne pa za cepljenje sil.

Pojavile so se ponekod govorice, je nadaljevala tov. Tomšičeva, da je volilni sistem nedemokratski, da pri nas ni demokracije.

»Dejansko je pri nas premalo demokracije samo za tiste, ki nam hočejo

razumeli naše priprave za VI. kongres Partije in da vedo, da je to Partija ljudi, ki so prevzeli usodno dolžnost voditi naše narode v borbo za lepšo bodočnost. Upam, da bodo Novomeščani znali ceniti politiko naše Partije in OF in da bodo izvolili ljudi, ki bodo vodili socialistično politiko v občini in okraju. Upam, da ne bodo naselili ljudem, ki lahko obljublajo samo laži, ki lahko vnašajo samo zmedo in ki lahko samo škodujejo delovnim ljudem v bitki za socializem, upam, da bodo znali ločiti zrno od pleve.

Pozdravljam vas in vam želim, da boste častno opravili svojo veliko dolžnost!

Naj živi novomeški okraj! Naj živi naša OF, Partija in maršal Tito!»

Množica je navdušeno in z dolgotrajnim aplavzom pozdravljala govor tovarišice Vide Tomšič. Za njo je govorilo o gospodarskem in političnem razvoju mesta predsednik MO OF tov. Miha Počrvina, ki je našel dolgo vrsto uspehov, ki so jih Novomeščani dosegli v zadnjem letu. V imenu Partije in Fronte Novega mesta je podal kratak načrt javnih del, za katerih uresničitve se mora z vsemi silami zavzeti ljudski odbor mestne občine. Program (o katerem bomo obširneje še poročali), obsega med ostalim dograditev 12-stanovanjske hiše na Štemburjevi cesti, nadaljnjo obnovo vodovoda, tlakovanje ceste, zidavo nove klavnice, adaptacijo stare gimnazije, most za pešce ob železniškem mostu, obnovo še neobnovljenih stavb ljudskega premoženja, dograditev tržnice, ureditev ulične kanalizacije, pomoč »Partizan« pri zgraditvi stadiona, obnovo perlišč na Krki, zgraditev čolnarne na Loki itd.

Zborovanje je bilo nato ob zvokih vojaške godbe zaključeno.

V Dobrnju So odkrili spomenik padlim borcem

Dobrnjska dolina je bila prav tako kot o stali predeli Suhe krajine med narodnoosvobodilno borbo pozorišče krvavih bojev. Vasi Občina, Dobrava, Selca, Dobrnje, Ostri vrh, Lisec in ostale so dobro znane vsakemu borcu, najbolj pa borcem Cankarjeve in Gubčeve brigade, ki sta imeli po teh krajih največ borb. V Dobrnju je bila že leta 1941 zelo močna organizacija OF, hkrati pa se je okrog redkih vaških mogetcev zbirala potuhnjena svojat, iz katere se je organizirala bela garda, ki ima na vesti neštete žrtve dobrnjske doline. Iz dobrnjske doline je padlo v času od 1941 do 1945 31 partizanov, ustreljenih od okupatorja in domačih izdajalcev je bilo 32 oseb, v koncentracijskih taboriščih je pomrlo 23 ljudi, pri bombardiranju in obstreljevanju je izgubilo življenje 5 ljudi, na posledičnih internacijah pa sta umrla dva. Skupno je dala ta dolina 93 žrtev.

Dne 16. in 17. oktobra 1943 je bil v Dobrnju I. kongres Antifašistične fronte žena. Na pobudo krajevnega odbora Zveze borcev je občinski ljudski odbor proglasil 17. oktober za občinski praznik. Prvo praznovanje občinskega praznika so letos povezali z odkritjem spomenika 366 padlim borcem, ki počivajo delon. a pokopališču, deloma pa na Marencah nad Dobrnjem v skupnem grobu, kjer so jim tudi postavili lep spomenik. Svečano odkritje spomenika je bilo v nedeljo 26. oktobra popoldne ob veliki udeležbi prebivalcev dobrnjske doline in drugih krajev ter številnih predstavnikov ljudske oblasti in množičnih organizacij, med katerimi je bila tudi organizacijski sekretar CK KPS tovarišica Vida Tomšič in drugi gostje. Sodelovala sta godba JLA iz Novega mesta in moški pevski zbor SKUD »Dušan Jereb« iz Novega mesta. Pred spomenikom so govorili domačin Ludvik Slak, aktivist iz leta 1941, Francka Slak, članica okrajnega komiteja KPS, narodni heroj, član Glavnega odbora Zveze borcev in sekretar okrajnega komiteja KPS Jože Borštnar pa je odkril spomenik ter ga izročil v varstvo krajevni organizaciji ZB. V imenu okrajnega odbora Zveze borcev je govoril Jože Zamljen.

Od vseh 366 padlih, izmed katerih jih je pokopanih na Marencah 192, na pokopališču pa 174, je samo eden znan po imenu, vsi ostali pa so neznani junaki iz vse Slovenije, padli kot borci za lepšo bodočnost našega naroda. Pr.

NAROČNIKI — POZOR!

Od jutri naprej je vsak naročnik »Dolenjskega lista« zavarovan za slučaj smrti vsled nezgode in za slučaj trajne invalidnosti

Za slučaj smrti za 10.000 dinarjev za slučaj trajne invalidnosti za 20.000 dinarjev

Zavarovanje velja samo za tiste naročnike, ki imajo v redu plačano naročnino, ki nimajo nikakega zaostanka. — V vašem interesu je, da se sami prepričate, ali imate naročnino v celoti poravnano ali ne. To naj bo te dni vaša največja skrb!

FRANC KOŠIR

Bela krajina pred volitvami

Kakor drugod po Sloveniji se tudi belokranjsko ljudstvo pripravlja za volitve o občinski ljudske odbore, okrajni ljudski odbor in zbor proizvajalcev, ki bodo dne 7. decembra 1952.

Ze dalj časa se vrše na terenu množični sestanki, na katerih delovno ljudstvo razpravlja o pomenu volitev, doseženih uspehih ter o nalogah, ki stojijo pred nami.

Na osnovi razpravljanj, ki se razvijajo na predvolilnih sestankih, bi hoteli nakazati in osvetliti nekatere uspehe, ki smo jih dosegli in pa nekatere gospodarske ukrepe. Res je, da smo dosegli v zadnjih letih tudi v Beli krajini na gospodarskem polju precejšnje uspehe, ki pa so šele začetek velikih nalog, ki stoje pred nami. Dosedaj smo v elektrifikaciji Bele krajine pred zaključnim delom in imamo elektrificiranih okrog 85% vasi. Ravno tako se je na polju kmetijstva, posebno pa sadjarstva, nasadilo precejšnje količine novega sadja. Za lažjo obdelavo smo nabavili nekaj traktorjev in ostalih kmetijskih strojev. Če pa hočemo dati Beli krajini boljše gospodarsko lice, to je dvigniti življenjski standard, ni dovolj samo to delo. S tem, da smo izvolili po podjetjih delavske svete in ukinitili

izvršne odbore po okrajnih ljudskih odborih, krajevne ljudske odbore pa združili v občine, še daleč ni narejeno vse! Mislim, da je potrebno prav sedaj, ko na zborih volivcev obravnavamo razna gospodarska in politična vprašanja, ko izbiramo ljudi, ki bodo v bodočih letih vodili gospodarsko politiko v našem okraju, temeljito razložiti pomen organizacije ljudske oblasti, prav posebno pa še vloge občinskega ljudskega odbora in zborov proizvajalcev.

Prav zaradi tega, ker so smatrali posamezni občinski odbori, da je s tem, ko so se združili, narejeno že vse, niso pa začeli delati kot kolektivna celota, prepuščajo ponekod vso skrb in delo tajniku občinskega ljudskega odbora. Prav v teh občinah se ni napravilo na področju kmetijskih in komunalnih vprašanj skoraj ničesar. Imamo pa tudi občine, ki so, zavedajoč se dejstva, da je prav občinski ljudski odbor tisti, ki mora voditi v glavnem gospodarsko politiko na svojem teritoriju, napravile precejšen korak naprej s sodelovanjem upravnih odborov v podjetjih, kakor tudi z upravnim odborom splošne kmetijske zadruge. Najboljši občini v tem pogledu sta Dragatuš in Semič.

Trdim pa, kakor sem že z zgoraj omenjenimi številkami dokazal, da so naši kmetovalci prav zaradi suše dobili mnogo večja denarna sredstva, kakor pa bi jih v dobrih letih. To potrjujejo s sledečim:

V letu 1951 je bila cena krompirja na prostem trgu 6 do 10 din, letos pa je zaradi povpraševanja 16 do 19 din. Ravno tako se je cena živine kljub temu, da je pomanjkanje sena, na račun večjega povpraševanja po živini dvignila celo na 92 din, jajca so po 20 din, mleko 25 din itd. V zvezi s krompirjem bi hotel prikazati še konkreten primer: v letih oddaje smo ob najboljši letini krompirja z veliko muko spravili skupaj 25 do 28 vagonov krompirja in so takrat govorili, da gremo »v živo« in da jemljemo seme, dočim smo pa v letošnjem letu, ko je bil pridelek krompirja dejansko manjši, doslej že prodali izven okraja ravno tako 28 vagonov, ne računajoč prodajo na domačem trgu za potrebe raznih gostinskih obratov in potrebe delavcev in nameštencev, ki so s krompirjem vsi preskrbljeni.

Kakor sem opisal odmero kmetom in pokazal povprečje na posameznega kmetovalca, tako bi hotel povedati nekaj o davčni odmeri obrtnikom, ki imajo razpisane akontacije za leto 1952 približno 4.200.000 din. Povprečno pride na posameznega obrtnika 21.000 din. Če seštejemo i dohodek kmetov, ki ga prispevajo skupnosti z znesku 44.000.000 dinarjev, i obrtnikov s 4.200.000 din, ugotovimo, da dajo kmetje in obrtniki (po številu 4600) skupnosti v našem okraju 46.000.000 din, da pa bo v letošnjem letu 460 delavcev v okraju prispevalo skupnosti 90.000.000 din ali povprečno vsak delavec 195.000 din.

Ze samo to sorazmerje nam dovolj zgornjo dokazuje, da moramo prav na osnovi nizke prozvodnje v našem okraju na zborih volivcev temeljito in na občini zborih kmetijskih zadrug, ki bodo v zvezi s pripravami za volitve zborov proizvajalcev, razpravljati in sprejemati konkretne sklepe o dvigu kmetijske proizvodnje. Mislim, da je osnovna naloga utrjevanje splošnih kmetijskih zadrug, ki naj začnejo s svojimi odseki temeljito delati. Da bi nam bila slika jasna, bom naštel še nekaj primerov.

Naš okraj je v glavnem agrarni predel, ki ima njiv in vrtov 9581 ha, vinogradov 1220 ha, pašnikov 17.000 ha, (v katerih pa se skrivajo belokranjski stelniki) in 15.500 ha gozdov. Na tej površini živi 4740 kmetijskih gospodarstev, kar potrjuje, da imajo kmetovalci zelo malo zemlje. Če pa pogledamo stanje v naših vinogradih, sad-

jarstvu in gozdovih, ugotovimo, da so n. pr. naši vinogradi stari v glavnem 40 do 50 let in da so v precej slabem stanju. Sadje je napadeno do kaparja od 40 do 70%, v nekaterih predelih celo več, razen poljanske doline, kjer do sedaj še ni bilo opaziti okužbe. Tako je tudi v naših gozdnih površinah, katere so v glavnem izsekane. Mislim, da bodo morale prav kmetijske zadruge na osnovi takega stanja začeti s temeljito obnovo naših vinogradov s pomočjo države, ki že daje kredite za obnovo vinogradov. Treba bo posebno v predelih od Adlešič do Sinjega vrha in v Poljanski dolini izkoreniti hibridna vina (šmarnico) in prav v teh predelih zasaditi sadje, ki ima z ozirom na podnebje vse pogoje. Ravno tako bo potrebno v gozdarstvu tolmačiti ukrepe v pogledu prepovedi sečne predvsem taninskega lesa, temeljito pa bomo morali začeti tudi s pogozdovanjem, za kar imajo kmetijske zadruge sredstva na razpolago.

V zvezi z vsemi temi problemi moramo prav na zborih volivcev temeljito premisliti, kdo bo vodil občinske ljudske odbore in kakšen bo s tem v zvezi gospodarski razvoj Bele krajine. Nikakor in pod nobenimi pogoji ne smemo dopustiti, da bi se vrinili v osnovne organe naše oblasti sovražni elementi, ki ne bi hoteli delati za korist skupnosti, ne bi pa tudi reševali belokranjsko problematiko, ki je na osnovi delno nakazanih problemov zelo pestra.

V kolikor bomo že na zborih volivcev in na predvolilnih množičnih sestankih stvari temeljito in pravilno postavili pred naše delovne ljudi, ukrepe pravilno tolmačili in začeli izvrševati vse te obsežne naloge, toliko prej bodo novi občinski odbori začeli dvigati kmetijsko proizvodnjo, izboljšala se bo življenjska raven naših ljudi. Nič pa ne bomo dosegli z nepravilnim tolmačenjem naših ukrepov in z večnim tarnanjem in »dokazovanjem«, da je Bela krajina ravna in da se Beli krajini ničesar ne nudi.

Zbori volivcev Mestne občine Črnomelj

Zbori volivcev na območju ljudskega odbora Mestne občine Črnomelj za predlaganje kandidatov v okrajni zbor:

V prvi volilni enoti, ki obsega del mesta Črnomelj od železniške postaje do suhega mostu, Svibnik, Vojna vas, Dolenja vas, Zagarci in Zastavo, v kateri se bosta volila dva odbornika, bo zbor volivcev II. novembra ob 20. uri v Prosvetnem domu.

V drugi volilni enoti, kjer se bodo volili trije odborniki in ki obsega drugi del mesta Črnomelj od suhega mostu do velikega mostu in vasi Loka, Kočevje in Kanjarica, bo zbor volivcev dne 12. novembra ob 20. uri v Prosvetnem domu.

V tretji volilni enoti, kjer bo voljen en odbornik in ki obsega vasi Ravčiči, Čudno selo, Desinc, Tribučje, Butoraj, Zorenca in Velika Lahnja, bo zbor volivcev 9. novembra ob 14. uri v osnovni šoli v Tribučah.

V četrti volilni enoti, ki obsega bivši KLO Dobičje, bo zbor volivcev 9. novembra ob 14. uri v osnovni šoli Dobičje. V tej volilni enoti bo voljen en odbornik.

V peti volilni enoti, ki obsega bivši KLO Talčji vrh, ki bo v okrajnem zboru zastopnik z enim odbornikom, bo zbor volivcev 9. novembra ob 14. uri v osnovni šoli Talčji vrh.

V šesti volilni enoti, ki obsega bivši KLO Petrova vas in kjer se bo volil en odbornik, bo zbor volivcev 9. novembra ob 14. uri v osnovni šoli Petrova vas.

Zbori volivcev za predlaganje kandidatov v občinski ljudski odbor Črnomelj pa bodo:

V volilni enoti Loka dne 31. oktobra ob 19. uri v zakupni gostilni Gorupje.

V volilni enoti Kanjarica dne 31. oktobra ob 19. uri v rudniški menzi.

V volilni enoti Kočevje in Svibnik dne 8. novembra ob 19. uri pri Sterku Leopoldu v Kočevju št. 231.

V volilni enoti Stražni vrh in Maverlen dne 3. novembra ob 19. uri v poslopju KDZ Stražni vrh.

V volilni enoti Tribučje dne 31. oktobra ob 19. uri v osnovni šoli Tribučje.

V volilni enoti Rodine, Naklo, Planina in Sredgora dne 2. novembra ob 14. uri pri Janezu Pezdircu, Naklo št. 12.

V volilni enoti Petrova vas, Ručetna vas in Mihelja vas dne 2. novembra ob 14. uri v osnovni šoli Petrova vas.

V volilni enoti Lokve, Gor. Paka in Rožane dne 2. novembra ob 14. uri pri Francu Sprajrcu v Lokvah št. 7.

V volilni enoti Črnomelj I. od železniške postaje do Prosvetnega doma zaključno Simenc in Starina dne 8. novembra ob 20. uri v Prosvetnem domu.

V volilni enoti Črnomelj II. od Prosvetnega doma s Hribom, Pristavo in Krštno do suhega mostu dne 7. novembra ob 20. uri v Prosvetnem domu.

V volilni enoti Črnomelj III. od suhega mostu do velikega mostu dne 8. novembra ob 20. uri v osnovni šoli Črnomelj.

Tajnik OLO: Sotlič Jože, I. r.

Nekateri ne morejo, nekateri nočejo razumeti

So v Beli krajini ljudje, pa tudi nekateri odborniki občin, ki niso razumeli naših gospodarskih ukrepov, jih ponekod tudi napačno razlagali, ali pa so nasadili raznim reakcionarnim elementom in niso proti njim ničesar ukrenili. Prav v zadnjem času, ko naše državno vodstvo v cilju krepitve socialističnih odnosov in utrjevanja miru na tem delu sveta sklepa razne gospodarske pogodbe, na drugi strani pa navezuje stike z naprednimi silami ostalih držav, posebno z Grčijo, s Turčijo, Avstrijo in Francijo, so se pojavile razne govornice. Nekti tovariši iz Svibnika je n. pr. rekli, da smo »vendar enkrat poklekli pred Angleži«. Ravno tako se širijo ponekod govornice, da smo odkupe ukinitili na pritisk zapada itd. Mislim, da moramo na zborih volivcev jasno in konkretno razložiti ukrepe naše oblasti. Res je, da odkupov prej nismo izvajali zato, ker se je to nekemu hotelo, ampak zaradi tega, da smo zagotovili normalno preskrbo vseh delovnih ljudi, ki so gradili osnovne temelje: elektrifikacijo naše dežele, s tem pa postavili temelj nadaljnjemu razvoju. Prav zaradi take gospodarske politike smo zgradili niz tovarn, ki nam danes dajejo že mnogo materialnih sredstev. Prav zaradi tega pa smo tudi že lahko prenehali z odkup!

Ravno tako kot tovariši iz Svibnika je treba odgovoriti tudi nekaterim drugim, ki ali nasadajo agentom Informbiroja ali pa iz nerazumevanja napa-

no tolmačijo naše zunanje politične ukrepe. Prav s tem ko smo v dobrih sosednih odnosih z ostalimi državami, krepimo in utrjujemo mir. To pa je mnogo boljše kakor da bi bili zaradi nekaterih manjših vprašanj v sovražnem razpoloženju s sosednimi državami in s tem pomagali razpihovati vojno stanje, ki je seveda glavni cilj agentov iz Moskve.

Na drugi strani hočejo nekateri posamezniki ravno sedaj pred volitvami izkoristiti posledice suše v svojo korist in v ta namen nepravilno tolmačijo razne gospodarske ukrepe, ki jih izdaja naša oblast v zvezi s posledicami suše. Mislim, da je treba obravnavati vprašanje suše ne samo iz lokalnega gledišča, temveč da je treba pripoznati, da je bila Slovenija najmanj prizadeta. Če primerjamo naš okraj, moramo priznati, da je sicer bil prizadet po suši, toda v primerjavi z nekaterimi predeli manj kot drugi okraj. Na drugi strani pa se moramo zavedati, da prav v zvezi s sušo nismo izvolili v inozemstvo predvidenih količin pridelkov in nam bo vsled tega primanjkovalo deviznih sredstev za nakup raznih strojev in surovin za našo industrijo.

O davkih in kmečkih zaslužkih

Poglejmo nekaj števk, ki utemeljujejo pravilnost davčne politike. Z ozirom na to, da smo imeli v lanskem letu (v I. tromesečju) še delno obvezno oddajo posameznih kmečkih artiklov, so kmetje prodajali svoje proizvode po določenih cenah, ki so bile v primeri z letošnjimi zelo nizke. Vsled tega so dobili kmetovalci v letu 1951 71 milijonov dinarjev za prodane artikle in je zaradi tega znašal davek 27 milijonov ali povprečno na enega kmetovalca 6158 din. V letošnjem letu pa so dobili kmetovalci vključno s septembrom že 133 milijonov din. Če pa računamo, da kmetovalci ravno v jesenskem času prodajo največ svojih proizvodov, kar je značilno za naš okraj — vino in krompir, ki se prodaja v jeseni, ter drva — bodo zaradi tega dobili predvidoma do konca leta še približno 80 milijonov din, tako da bodo znašali celotni dohodki kmetov nad 180 milijonov din kar je za 250% več kot v letu 1951. Prav pri navedeni številki pa moramo pripomniti, da je ta znesek ugotovljen po Narodni banki. Naši kmetovalci pa dobijo z ozirom na to, ker prihajajo posamezni nakupovalci nakupovati v okraj žlivo, vino, krompir itd. še večja, a nekontrolirana gotovinska sredstva. Zaradi tega se navedena številka še poveča.

Davčna obremenitev znaša (vse do sedaj podpisane akontacije) 44 milijonov din. To je v primeru z lanskim letom za 55% več in pride na posameznega davkoplačevalca povprečno 9600 din. Vključno z mesecem septembrom so naši kmetje plačali vsega skupaj 32 milijonov din davkov, kar je zelo malo, če primerjamo njihove dohodek. Ne trdim, da zaradi suše nismo pridelali toliko kakor v dobrih letih!

SE DVA MESECA MANJKATA DO VELIKEGA NOVOLETNEGA NAGRADNEGA ŽREBANJA DOLENJSKEGA LISTA — ALI STE ŽE PORAVNALI ZAOSTANEK NAROČNINE? V 40. ŠTEVILKI NAŠEGA TEDNIKA SMO VAM POSLALI OBVESTILO O VIŠINI ZAOSTALE NAROČNINE IN POŠTNO PLOŽNICO. — PROSIMO, NAKAŽITE NAM TAKOJ DOLŽNI ZNESEK, IZOGNILI SE BOSTE VISOKIM IN NEPOTREBNIM OPOMINSKIM STROŠKOM!

Zbori volivcev v občini Semič

1. Dne 9. novembra ob 8. uri bo zbor volivcev za volilno enoto Semič, katera obsega vas Semič.
2. Dne 8. novembra ob 19. uri bo zbor volivcev za volilno enoto Kot, ki obsega vasi: Kot, Sadinja vas in Trebnji vrh.
3. Dne 8. novembra ob 19. uri za volilno enoto Nestoplja vas, ki obsega vasi: Nestoplja vas, Brezje, Pugled, Starihov vrh in Lipovec.
4. Dne 8. novembra ob 19. uri za volilno enoto Sela, Sv. Duh, ki obsega vasi: Sela, vas, Trata in Mladica.
5. Dne 8. novembra ob 19. uri za volilno enoto Sela Sv. Duh, ki obsega vasi: Sela, Sv. Duh, Kašča in Coklovača.
6. Dne 31. oktobra ob 19. uri za volilno enoto Stranska vas, ki obsega vasi: Stranska vas, Praprot in Dolenci.
7. Dne 31. oktobra ob 19. uri za volilno enoto Krupa, ki obsega vasi Krupa in Movernja vas.
8. Dne 2. novembra ob 14. uri za volilno enoto Gaber, ki obsega vasi: Gaber, Rečice, Sela-Rečice in Blatnik.

Občinski ljudski odbor Semič

Delovni kolektiv Splošnega trgovskega podjetja Črnomelj

pošilja borbene pozdrave naši herojski Komunistični partiji in VI. kongresu!

PROLETARCI VSEH DEŽEL — ZDRUŽITE SE!

V teku so priprave za novo oštevilčenje hiš ter imenovanje naselij

Svet za zakonodajo Ljudske republike Slovenije je izdal na podlagi zakona o imenih naselij in označbi trgov, ulic in hiš pravilnik za izvedbo novega imenovanja naselij in novega oštevilčenja hiš na območju LRS. Na osnovi tega pravilnika so okrajni ljudski odbori imenovali posebne okrajne in občinske komisije, ki morajo napraviti vse potrebno do konca novembra t. l.

Navajamo nekaj podrobnosti iz tega pravilnika, ki bodo prav gotovo zanimale naše bralce. Naselje je strnjena ali nestrnjena skupina hiš (mesto, mestece, trg, vas, vasica, industrijsko in rudarsko naselje, zdravilišče, letovišče in podobno), ki ima skupno ime in zaključeno oštevilčenje. Manjše skupine hiš, ki imajo sicer svoje ime, nimajo pa zaključene oštevilčenja (numeracije), niso naselja in morajo biti vključena med številke najbližjega naselja. Prav tako morajo biti samotna stanovanjska in delovna poslopja vključena v številčni sistem najbližjega naselja. Za zaselke se štejejo skupine vsaj dveh hiš. Naselja so lahko strnjene skupine najmanj petih hiš. Za stanovanjsko hišo se šteje vsako poslopje, ki je namenjeno za kakršno koli gospodarsko dejavnost ali za kulturne, socialne, prometne, zdravstvene, upravne, vojaške ali druge namene, najsi se uporablja stalno ali samo začasno. V enem in istem kraju sme biti dvoje ali več enakih imen naselij. Če ima dvoje ali več naselij v istem kraju enaka imena, je treba za vsako naselje dodati prista-vek, da se prepreči zamenjava.

Vsako stanovanjsko ali poslovno poslopje mora imeti praviloma nad hišnimi vrati ali na desni strani hišnih vrat napisno tablico v velikosti 20x25 centimetrov z imenom naselja in s hišno številko. Tablica mora biti pritrjena vedno na takem kraju, da je vidna od glavne poti ali ceste, ki vodi k hiši. V mestih mora imeti tablica poleg številke tudi ime ulice, trga ali ceste. Hišna številka mora biti rezervirana tudi za vsako stavbišče v strnjem naselju. Ob vsakem glavnem vходу v naselje mora občinski ljudski odbor postaviti na desni strani ceste napisno tablo v velikosti 64 x 40 cm z napisom naselja (imenom), občine in okraja. To

velja tudi za vse zaselke. Vrstni red hišnih števk mora iti v nekem določenem redu. Kjer koli je mogoče, morajo biti na desni strani glavne ceste ali poti parne, na levi pa neparne številke.

Vse hišne številke morajo biti enotne in prav tako napisne table: napisane z belimi črkami na rdečem polju. Ker je po naših naseljih še precej takih hišnih števk, bodo te še uporabne, a kolikor niso poškodovane. Marsikje pa bo treba take tablice zamenjati med sosed, kjer bo vrstni red hišnih števk drugačen, kot je bil prej. Stroške za nabavo hišnih tablic nosi vsak lastnik stavbe sam, za napisne table vasi in naselij pa občinski ljudski odbor za svoje območje.

Tako bo sedaj tudi ta nevspečnost in pomanjkljivost odpravljena, česar bodo prav gotovo še posebej veseli pismonoše, pa tudi iz turističnih in drugih razlogov je potrebno, da ima vsako naselja svoje ime in vsaka stavba številko, ki pa mora biti tudi v nekem vsaj kolikor toliko možnem redu. Sedaj je velikokrat tako, da so hišne številke naselij močno pomešane, precej pa je še takih stavb, ki številke sploh nimajo. Komisije, ki delajo na tem, morajo napraviti končne predloge za imena naselij in zbrati vse podatke za novo oštevilčenje do 1. novembra, novi red hišnih števk in nova imena naselij pa začne veljati z 31. marcem 1953, ko se začne splošni popis prebivalstva. Do takrat morajo biti izdelane vse nove hišne številke (tablice) in napisne table naselij.

Zbori volivcev v občini Gradac

1. Dne 31. oktobra ob 19. uri bo v Vranovih zbor volivcev za II. volilno enoto, ki obsega vasi Vranoviči in Oključke.
2. Dne 5. novembra ob 19. uri na Otoku za V. volilno enoto, ki obsega vasi Otok.
3. Dne 8. novembra ob 19. uri v Gribljah za VII. volilno enoto, ki obsega vasi Griblje.
4. Dne 9. novembra ob 19. uri v Mlaki za X. volilno enoto, ki obsega vasi: Boršt, Mlaka in Prilozice.
5. Dne 2. novembra ob 18. uri v Gradacu za XI. volilno enoto, ki obsega vasi Gradac.
6. Dne 2. novembra ob 14. uri v Podzemlju za XII. volilno enoto, ki obsega vasi Podzemelj.
7. Dne 2. novembra ob 14. uri v Gribljah za XIII. volilno enoto, ki obsega vasi Griblje.

Občinski ljudski odbor

Delovni kolektiv

ZORE

ZAGA IN VALJČNI MLIN v Črnomlju

želi vsem svojim poslovnim prijateljem, zadržnikom Bele krajine in vsem odjemalcem, da bi z novimi delovnimi zmagami proslavili zgodovinski VI. kongres naše herojske Komunistične partije Jugoslavije! ★ Naj živi VI. kongres KPJ — prikaz doseženih uspehov in stvaritelj smernic za bodoče delo!

JANEZ PIRNAT, predsednik Okrajnega ljudskega odbora Kočevje:

Vodstvo ljudskih odborov bomo zaupali tistim, ki so bili vedno z nami in ki to tudi danes dokazujejo

Le dober mesec dni nas loči od dneva, ko bodo naši delovni ljudje izbrali iz svoje srede najboljše in jim zaupali vodstvo in napredek našega gospodarskega, javnega in družbenega življenja.

Takoj ob razpisu volitev so začele vse naše frontne in ostale množične organizacije z živahnimi pripravami, zavedajoč se, da so te volitve najvažnejše od vseh dosedanjih volitev lokalnih organov naše ljudske oblasti. Splošni zakon o ljudskih odborih daje veliko samostojnost tem našim najnižjim parlamentom, tako da ob sodelovanju čimširšega kroga ljudi pride do izraza vsa samostojnost, delavnost in samoiniciativnost posameznega kraja, občine, okraja, pa tudi posameznikov. Najnižja in osnovna enota naše ljudske oblasti je občina s svojim občinskim ljudskim odborom, ki je najvišji upravni organ za svoje področje.

V okviru priprav za volitve so se sestali v Kočevju člani okrajnih odborov množičnih organizacij, kjer so razpravljali o pripravah na volitve, preučevali zakon o ljudskih odborih in se pogovorili o vseh političnih in gospodarskih vprašanjih. Glavni namen posveta je bil, da bodo ti tovariši nudili pomoč organizacijam po občinah in vaseh. V ta namen so bila sklicana 17. in 19. oktobra posvetovanja tudi po občinah. Teh so se udeležili poleg članov dosedanjih občinskih ljudskih odborov tudi člani občinskih komitejev Partije, občinskih odborov Osvobodilne fronte, člani ostalih množičnih organizacij in drugi. Na teh posvetih so razpravljali o političnih problemih doma in v svetu, o gospodarski perspektivi svojih občin oziroma kraja ter se seznanjali s pripravami na volitve, predvsem z nalogami zborov volilcev, na katerih bo naše ljudstvo izbiralo svoje kandidate. Beseda je tekla tudi o tem, kdo je vreden, da mu ljudstvo zaupa vodstvo občine.

Čutili je, da jemljejo ljudje volitve resno, ker so bili povsod soglasni v tem, da bodo zaupali bodoče vodstvo občine tistim, ki so s konkretnimi dejanji v času narodnoosvobodilne borbe in tudi danes pokazali predanost svojemu ljudstvu in skupnim naporom za boljše bodočnost. Dober odbornik naših ljudskih odborov bo le tisti, ki se bo boril za politični, gospodarski in kulturni razvoj svojega kraja zlasti s tem, da bo znal potiskati vse krajevne možnosti za ustanavljanje in razvoj raznih pridobitvenih podjetij, ki bodo krepile gospodarsko moč občine. Sleherni kraj ima svoje posebne možnosti. V dobropoljski dolini, Vel. Laščah in še drugod so vsi pogoji za živinorejo. To so najlepše pogoji za živinorejo. To so najlepše pogoji za živinorejo. To so najlepše pogoji za živinorejo.

V ribniški in sodraški dolini je poleg kmetijstva in živinoreje zelo razvita domača obrt, »suha roba«; možne so pa tudi ostale gospodarske dejavnosti.

Tudi Loški potok in Draga imata pogoje za razvoj živinoreje in predelavo lesa v razne izdelke. Kosteljska in osilniška dolina ima dobre pogoje za razvoj sadjarstva, po svojih naravnih lepota pa tudi turizma. Poleg dobrih pogojev kmetijstva in živinoreje v doljenjvaški občini potrebno ponovno poživeti lončarsko obrt, ki je bila v prejšnjih letih dober vir za služka.

V splošnem pa bo treba v kočevskem okraju posvetiti veliko več pozornosti obrtni dejavnosti, za katero so se dosedanja ljudski odbori vse premalo zanimali, tako da nekatere obrti že skoraj izumirajo kot n. pr. sodarji, finomehaniki, dimnikarji in še nekatere druge.

Ena najvažnejših nalog bodočih ljudskih odborov bo utrjevanje in razvoj kmečkega združništva. Na vsi bo treba v glavnem vso gospodarsko dejavnost razvijati v okviru kmetijskih združenj, oziroma v raznih odsekih, kot so obrtni, živinorejski, kreditni in lesni odsek, s predelavo lesa (suha roba in ostala domača obrt), a ne le s prekupevanjem hlodov in nepredelane lesa. Najvažnejša naloga trgovinskih odsekov pa naj bo v tem, da najdejo trg in kupijo od kmetov-zadružnikov vse kmetijske pridelke, tako da bo trgovinski odsek tisti, ki bo usmerjal in pospeševal kmetijsko proizvodnjo ter s tem velikokrat rešil kmeta skrbi, kam bo prodal svoje pridelke. Naj ne bo primerov kot v Osilnici, Kostelu in drugod, kjer kmetje v letošnji jeseni niso mogli prodati obilen pridelek sadja! Poleg teh odsekov v KZ pa je treba razvijati še druge dejavnosti, ki bodo dvigale blagostanje na naši vasi.

Ce bodo odborniki ljudskih odborov upoštevali vse našete in druge možnosti, bodo svojemu kraju mnogo bolj koristili, kot če bi kakali materialne pomoči samo od zgoraj. Razvoj vsake občine posebej in okraja kot celote bo predvsem odvisen od lastnih sil. V naših ljudskih odborih ni mesta za take ljudi, ki zavirajo razvoj našega napredka in iščejo le svojih osebnih koristi. Dolžnost frontnih organizacij je, da na zborih volilcev odkrito povedo, da ne bodo podpirale tistih kandidatov, ki nečesto aktivno sodelovati v kmetijskih združenjih in ki morda celo niso člani te združenj in se upirajo povisati deleže, s pomočjo katerih bi kmetijske združenja dvigale našo kmečko dejavnost.

Sindikalne organizacije morajo aktivno sodelovati z delovnimi kolektivi pri izbiri kandidatov za zbor proizvajalcev, ki bo odločal, kako naj se po-

rabi njihov presežek dela za dvig življenjskih pogojev. Poleg skrbi, da se delovni kolektivi borijo za izbiro najboljših kandidatov za zbor proizvajalcev, jim ne sme biti vneseno, kdo bo izvoljen v ljudske odbore.

Naši delovni ljudje so v vseh dosedanjih nalogah pokazali svojo visoko politično zavest, predanost socializmu in zaupanje našemu partijskemu ter državnemu vodstvu in na dosedanjih volitvah z nad 98-odstotno udeležbo izrazili svojo odlično voljo graditi sebi in svojim potomcem še srečnejšo bodočnost. Prepričani smo, da bomo tudi na teh volitvah, ki pomenijo nadaljnji razvoj socialistične demokracije in politični, gospodarski, kakor tudi kulturni napredek, presegli dosedanje volilne uspehe in volili najboljše ljudi za svoje predstavnike.

Plantanova mama pripoveduje skupini novomeških tabornikov na Novl Gorici pod Gorjanci o življenju narodnega heroja Majde Sila

SKLEPI o določitvi števila odbornikov okrajnega zbora, o številu in razdelitvi odborniških mest zbora proizvajalcev in o sestavi volilnih teles v skupnih volilnih enotah okraja Kočevje

Okrajni ljudski odbor Kočevje
Na podlagi 60. in 178. člena Zakona o Okrajnih ljudskih odborih izdaja OLO Kočevje na seji 25. 9. 1952

Sklep o določitvi števila odbornikov okrajnega zbora

ki se bodo izvolili na volitvah Okrajnega ljudskega zbora Kočevje dne 7. XII. 1952.

Glede na gospodarske in druge razmere v okraju bo na volitvah v Okrajni ljudski odbor Kočevje dne 7. XII. 1952 izvoljenih v Okrajni zbor 42 odbornikov.

I. Gornje število odbornikov velja takrat, ko jih potrdi Prezidijski ljudske skupščine LRS, nato pa se objavi na razglasni deski.

Število odbornikov Okrajnega zbora po občinskih ljudskih odborih, kakor število volilnih enot je naslednje:
Občinski ljudski odbor Kočevje ima 10 volilnih enot in voli 10 odbornikov, Vel. Lašče 5 volilnih enot in voli 5 odbornikov, Ribnica 4 volilne enote in voli 4 odbornikov, Dobropole 4 volilne enote in voli 4 odbornike, Kostel 3 volilne enote in voli 3 odbornike, Sodražica 3 volilne enote in voli 3 odbornike, Dolenja vas 2 volilni enoti in voli 2 odbornika, Draga 2 volilni enoti in voli 2 odbornika, Loški potok 2 volilni enoti in voli 2 odbornika, Kočevska reka 2 volilni enoti in voli 2 odbornika, Mozelj 2 volilni enoti in voli 2 odbornika, Osilnica 2 volilni enoti in voli 2 odbornika.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!
Kočevje, 15. oktobra 1952.

Predsednik: Janez Pirnat

Okrajni ljudski odbor Kočevje.

Okrajni ljudski odbor Kočevje je na seji Okrajnega ljudskega zbora dne 27. okt. 1952 na podlagi čl. 101 Zakona o volitvah in odločilu odbornikov ljudskih odborov sprejel za volitve odbornikov v zbor proizvajalcev tale

Sklep o številu in razdelitvi mest zbora proizvajalcev

I. Število odbornikov zbora proizvajalcev znaša 26.

Od navedenega števila odpade glede na udeležbo pri družbenem produktu okraja na podlagi drugega odstavka 91. čl. Zakona o volitvah in odločilu odbornikov ljudskih odborov:

- 1. Na volilno skupino industrije, rudarstva, gozdarstva, stavljenstva, komunalnih del in prometa 18 odbornikov.
- 2. Na volilno skupino kmetijstva 5 odbornikov.
- 3. Na volilno skupino trgovine in gostinstva 1 odbornik.
- 4. Na volilno skupino obrti 2 odbornika.
- 5. Od 5 odbornikov, ki odpadejo na volilno skupino kmetijstva, odpade glede na udeležbo pri družbenem produktu kmetijstva v okraju na podlagi 95. člena Zakona o volitvah in odločilu odbornikov ljudskih odborov:
- 1. Na volilno podskupino državnih kmetijskih posestev 1 odbornik.
- 2. Na volilno podskupino kmečkih del. združenj 1 odbornik.
- 3. Na volilno podskupino Splošnih kmetijskih združenj 3 odborniki.

II. Od tega skupnega števila odbornikov volijo:

- A. Kot samostojne volilne enote:
 - 1. V volilni skupini industrije, rudarstva, gozdarstva, stavljenstva, komunalnih del in prometa:
 - volilna enota št. 1, ki jo sestavlja Gospodarsko podjetje LIP Ribnica, 6 odbornikov;
 - volilna enota št. 2, ki jo sestavlja Gospodarsko podjetje LIP Kočevje, 2 odbornika;
 - volilna enota št. 3, ki jo sestavlja Kmetijsko gozdarsko posvetstvo Kočevje — gozdarstvo, 1 odbornik;
 - volilna enota št. 4, ki jo sestavlja Gospodarsko podjetje Rudnik rjavega premoga Kočevje, 4 odborniki;
 - volilna enota št. 5, ki jo sestavlja Gospodarsko podjetje SGP »Zidar« Kočevje, 1 odbornik.
 - B. Kot skupne volilne enote:
 - 1. V volilni skupini industrije, rudarstva, gozdarstva, stavljenstva, komunalnih del in prometa:

volilna enota št. 6, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja GAP Kočevje, Železniska postaja Kočevje in CEGRAD Kočevje, 2 odbornika;

volilna enota št. 7, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Opekarna Ribnica, Remont Ribnica in SGP »Pionir« Ortnek, 1 odbornik;

volilna enota št. 8, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Tekstilna Kočevje, Apnenica Videm-Dobropole, Lesna industrija Videm-Dobropole in DES Kočevje, 1 odbornik;

2. V volilni podskupini državnih kmetijskih posestev:

- volilna enota št. 9, ki jo sestavljajo gospodarska podjetja Kmetijsko gozdarsko posvetstvo Kočevje, Ekonomija GRADIS Željeze, Ekonomija UGAR Ribnica in Ekonomija Rajdol in Kočevska Reka, 1 odbornik;

3. V volilni podskupini Kmečk. del. združenj:

- volilna enota št. 10, ki jo sestavljajo kmečk. del. združenja Nemška loka, Karlova, Sodražica in Turjak, 1 odbornik.

4. V volilni podskupini Splošnih kmetijskih združenj:

- volilna enota št. 11, ki jo sestavljajo Splošno kmetijsko združenje Banja loka, Dolenja vas, Draga, Dvorska vas, Hrib, Jurjevica, Karlova, Kompolje, Ortnek, Ponkve, Osilnica, Ribnica, Rob. Sv. Gregor, Struge, Sušje, Sodražica, Travnik, Turjak, Velike Lašče, Videm-Dobropole in Vas, 3 odborniki.

5. V volilni skupini trgovine in gostinstva:

- volilna enota št. 12, ki jo sestavljajo delavci in uslužbenci trgovskih in gostinskih podjetij ter delavci in uslužbenci trgovskih in gostinskih obratov Splošnih kmetijskih združenj, 1 odbornik.

C. Volilna enota št. 13, ki jo na podlagi čl. 100 Zakona o volitvah in odločilu odbornikov ljudskih odborov sestavljajo vsi obrtni obrti in delavnice na območju okrajne obrtniške zbornice, 2 odbornika.

III. Ta sklep se predloži v potrditev Prezidijski ljudske skupščine LRS in velja od dneva te potrditve.

Po potrditvi se sklep objavi na razglasni deski OLO Kočevje.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!
Kočevje, 27. oktobra 1952.

Predsednik OLO: Janez Pirnat

Okrajni ljudski odbor Kočevje.

Okrajni ljudski odbor Kočevje je na svoji seji Okrajnega zbora dne 27. okt. 1952 na podlagi drugega odstavka 113. čl. Zakona o volitvah in odločilu odbornikov ljudskih odborov sprejel za volitve v zbor proizvajalcev tale

Sklep o sestavi volilnih teles v skupnih volilnih enotah

1. V volilni enoti št. 3 sestavlja volilno telo 17 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Gozdna uprava Grčarice 4 delegate, Kočevje 3 delegate, Stare cerkev 2 delegata, Mozelj 2 delegata, Podpreška 2 delegata, Vel. Lašče 2 delegata, Turjak 2 delegata, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Kočevju, ki bo sklicana naknadno, 1 odbornik in zbor proizvajalcev.

2. V volilni enoti št. 6 sestavlja volilno telo 16 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Gozdarsko avtomobilsko podjetje Kočevje 7 dele-

gato, Železniska postaja Kočevje 4 delegate, CEGRAD Kočevje 3 delegate, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Kočevju, ki bo sklicana naknadno, 2 odbornika in zbor proizvajalcev.

3. V volilni enoti št. 7 sestavlja volilno telo 17 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Opekarna Ribnica 6 delegatov, Remont Ribnica 1 delegata, »Pionir« Ortnek 10 delegatov, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Ribnici, ki bo sklicana naknadno, 1 odbornik in zbor proizvajalcev.

4. V volilni enoti št. 8 sestavlja volilno telo 17 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Tekstilna tovarna Kočevje 12 delegatov, Apnenica Videm-Dobropole 2 delegata, Lesna industrija Videm-Dobropole 1 delegata, Drž. elektrarna Slovenija — Kočevje 2 delegata, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Kočevju, ki bo sklicana naknadno, 1 odbornik in zbor proizvajalcev.

5. V volilni enoti št. 9 sestavlja volilno telo 21 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Kmetijsko gozdarsko posvetstvo Kočevje 16 delegatov, Ekonomija Kočevska Reka 2 delegata, Ekonomija Rajdol 1 delegata, Ekonomija »Ugar« Ribnica 1 delegata, Ekonomija GRADIS Željeze 1 delegata, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Kočevju, ki bo sklicana naknadno, 1 odbornik in zbor proizvajalcev.

6. V volilni enoti št. 10 sestavlja volilno telo 16 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Kmečk. delovna združenja Nemška loka 4 delegate, Karlova 4 delegate, Sodražica 4 delegate, Turjak 4 delegate, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Kočevju, ki bo sklicana naknadno, 1 odbornik in zbor proizvajalcev.

7. V volilni enoti št. 11 sestavlja volilno telo 26 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Splošno kmetijsko združenje Draga 2 delegata, Sodražica 2, Dobropole 2, Ribnica 2, Banja loka 1, Fara 1, Osilnica 1, Travnik 1, Hrib 1, Sušje 1, Jurjevica 1, Dol. vas 1, Vel. Poljane 1, Velike Lašče 1, Sv. Gregor 1, Dvorska vas 1, Rob 1, Karlova 1, Turjak 1, Ponkve 1, Kompolje 1, Struge 1 delegata, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Kočevju, ki bo sklicana naknadno, 3 odborniki in zbor proizvajalcev.

8. V volilni enoti št. 12 sestavlja volilno telo 45 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Trgovinska kmetijska združenja Ribnica in Jurjevica 3 delegate, Vel. Lašče, Dvorska vas, Sv. Gregor, Ortnek, Karlova, Rob, Turjak 3 delegate, Sodražica, Sušje in Trgovsko podjetje »Doma« 2 delegata, Dobropole 2, Ribnica 2, Banja loka 1, Fara 1, Osilnica 1, Travnik 1, Hrib 1, Sušje 1, Jurjevica 1, Dol. vas 1, Vel. Poljane 1, Velike Lašče 1, Sv. Gregor 1, Dvorska vas 1, Rob 1, Karlova 1, Turjak 1, Ponkve 1, Kompolje 1, Struge 1 delegata, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Kočevju, ki bo sklicana naknadno, 3 odborniki in zbor proizvajalcev.

9. V volilni enoti št. 13 sestavlja volilno telo 47 delegatov. V to volilno telo pošljejo: Sindikat obrtnih delavcev v Kočevju 30 delegatov, v Ribnici-Sodražici 17 delegatov, kateri vsi volijo na svoji skupni seji v Kočevju, ki bo sklicana naknadno, 2 odbornika in zbor proizvajalcev.

O tem se objavešajo prizadete gospodarske organizacije.
Kočevje, 27. oktobra 1952.

Predsednik: Janez Pirnat

Ob VI. kongresu pošiljamo borbene pozdrave našim slavni Partiji in njenemu sekretarju tovarišu Titu! Vsem članom tekmovozgojnih društev »Partizan« želimo novih uspehov in tekmovalnega poleta, mladino Kočevja pa vabimo v naše vrste!

DRUŠTVO ZA TELESNO VZGOJO PARTIZAN KOČEVJE

Poroke, ro stva in smrti v okraju Kočevje

V septembru se je rodilo v kočevskem okraju 51 otrok, od teh 25 dečkov in 26 deklic. Umrla je 21 moških in 18 žensk. Porok je bilo 27.

Poročili so se:

Poljedelec Gubič Stefan iz Prigorice in poljedelka Gubič Regina iz Prigorice. Industrijski delavec Doles Ladislav iz Podpreške in poljedelka Cop Ljudmila iz Trave. Industrijski delavec Vautar Ignac iz Kočevja in strijski delavec Koberič Jožeta iz Kočevja. Kurjač Peček Stanislav iz Klinje vasi in rudniška delavka Vesel Ivana iz Klinje vasi. Pripadnik LM Dolinar Rajko iz Koprivnika in Kajtč Fanička, nameščena iz Mozlja. Industrijski delavec Lenž Alfred iz Kočevja in delavka Peterlin Olga iz Kočevja. Industrijski delavec Šotarič Alojzij iz Kočevja in šivilja Korosec Ivana iz Kočevja. Rudniški delavec Šiker Franc iz Mahovnika in rudniška delavka Godina Verona iz Mahovnika. Rudniški delavec Solaja Peter iz Kočevja in rudniška delavka Bigec Marija iz Kočevja. Poljedelec Hožjan Ignac iz Cvištarjev. Rudniški delavec Florjan Ivan iz Kočevja in rudniška delavka Ruparčič Mihaela iz Kočevja. Poljedelec Kordiš Alojzij iz Koneca vasi in poljedelka Oštr Albina iz Koneca vasi. Nameščenec Tomšič Andrej iz Mozlja in poljedelka Oberstar Tugomila iz Koprivnika. Poljedelec Pretnar Alojzij iz Dolge vasi in gospodinjstva pomočnica Terpin Valentina iz Dolge vasi. Urar Cetinski Jurij iz Kočevja in gospodinjstva pomočnica Sermec Kristina iz Kočevja. Strojnič Eberle Franc iz Kočevja in Zakrajšek Cveta iz Kočevja. Bolničar Kovačič Franc iz Kočevja in kmet. tehnik Lovšin Franc iz Nemške loka. Čestni delavec Matjašević Vincenc iz Stalcarjev in poljedelka Troha Magdalena iz Rogatega hriba. Poljedelec Klarič Alojzij iz Maverca in poljedelka Zidar Emilija iz Lipovec. Nameščenec Miakar Jože iz Trave in nameščena Lovšin Marija iz Hriba. Avtomehaničar Klobučar Milenko iz Cabra in šivilja Turk Dragica iz Strojčev. Zidar Zavodnik Albin iz Mulave in kuharica Knava Jožeta iz Gorenje vasi. Zeleničar Pucelj Jože iz Brež in poljedelka Šmalc Franciška iz Brež. Učitelj Lušin Alojzij iz

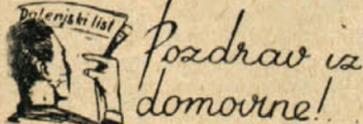
Sodražice in učiteljica Arko Stefanija iz Gore. Industrijski delavec Ogrinc Jože iz Velikih Lašč in šivilja Gradšar Marija iz Velikih Lašč. Kmetovalec Perhaj Franc iz Velikih Lašč in kmetovalka Zadnik Ljudmila iz Velikih Lašč. Ključavničar Glavan Anton iz Velikih Lašč in pletilja Kastelj Jožeta iz Ljubljane. — Čestitamoi!

Umrli so:

Gospodinja Janež Franciška iz Trave, stara 81 let. Delavec Pantar Franc iz Kočevja, star 65 let — obešenec. Skladničnik Kovačič Evstani iz Mlake, star 29 let — povožen od vlaka. Gozdni delavec Grabrijan Drago iz Livolda, star 22 let — ubit od hloda. Poljedelka Pozvek Ema iz Mahovnika, stara 19 let — ubita od električnega toka. Gospodinja Rutar Marija iz Kočevja, stara 74 let. Mižar Janežič Ivan iz Zieb, star 87 let. Poljedelka Crnkovič Neža iz Podsten, stara 83 let. Gozdni delavec Knavs Anton iz Loškega potoka, star 82 let — proglašen za mrtvega. Gozdni delavec Perko Martin iz Koprivnika, star 56 let — obešenec. Trgovski pomočnik Herinc Darko iz Hrovačev, star 25 let — proglašen za mrtvim. Nameščenec Kovačič Karol iz Sodražice, star 61 let. Preuzitkarica Bartolj Franciška iz Zamostca, stara 75 let. Otrok Peček Alenka iz Petrinčev, stara 4 leta. Kmetovalka Prijatelj Karolina iz Velikih Lašč, stara 67 let. Gospodinja pomočnica Gross Angela iz Velikih Lašč, stara 59 let. Kmetovalec Moroit Jože iz Vidma, star 44 let. Samostanski brat Pevzler Anzelin iz Ponikve, star 43 let. Delavec Drobnič Alojzij iz Ponikve, star 72 let. Otrok Nose Anton iz Potiskovca, star 6 mesecev. Preuzitkarica Adamič Marija iz Ponikve, stara 79 let. Preuzitkarica Klavs Pavia iz Podgorice, stara 69 let.

Potrdil ne izdajamo!

Naročnikom, ki vprašujejo, ali izstavljamo za brezplačno nezgodno zavarovanje potrdila, da so res zavarovani, sporočamo: potrdil ne izdajamo. Dokaz, da ste zavarovani, je odrezek poštne položnice oz. naše blagajniško potrdilo o plačani naročnini. **Uprava Dolenskega lista**

Zavedajoč se, da je izročitev podjetij v delavsko upravljanje naš največji revolucionarni uspeh, ki smo ga dosegli pod vodstvom naše Partije — pozdravljamo VI. kongres KPJ!

Delovni kolektiv tovarne BELSAD CRNOMELJ

IZ NAŠIH KRAJEV

Primskovo

Pred kratkim je umrl v vasi Višnji grm najstarejši človek naših okolič. Anton Muhič star skoraj 99 let. Bil je poznan daleč nakoli in na splošno priljubljen. Pri vsakih volitvah je bil prvi na voliču, ker se je do svoje smrti zavedal državljanske dolžnosti. Zanimivo je, da je bil gospodar na svojem posestvu kar 95 let. Posestvo je bilo nanj prepisano že ko je bil star 4 leta.

Na sestanku mladinskega aktivna je mladina sprejela številne sklepe v počastitev VI. kongresa KPJ. Pomagali bodo pri volitvah v ljudske odbore, okrasili voliče in poskrbeli za stodoletno udeležbo na volitvah. Razširili pa bodo tudi svojo organizacijo ter v njo vključili še ostalo mladino. V nedeljo, 19. oktobra, smo imeli mladinske volitve, ki so nad vse pričakovane lepo uspeli. Udeležili so se jih vsi mladinci in mladinke, le od Čerpetove hiše ni bilo nikogar. Za predsednico vsakega aktivna LMS je bila izvoljena učiteljica Lidija Pušnar, ki je bila pred kratkim premeščena na našo žolo. Predsednici in mladini želimo pri njenem delu čimveč uspehov! K. Ig.

Novo mesto

Pretekli četrtek se je zbralo nad 200 mater in očetov žolobovskih otrok v osnovni šoli k prvemu roditeljskemu sestanku. Soba je bila prebrana, tako da so mnogi starši stali na hodniku in prisostvovali zanimivemu posvetovanju. Krajiški referat o starih šolah z domom, o raznih vzgojnih problemih in prijemih je podala učiteljica tov. Zora Marnova. Ravnateljica učiteljica tov. prof. Ema Musar je nato obrazložila reorganizacijo osnovne šole, ki je letos postala vodnica dolenskega učiteljskega združenja. V razpravi so se oglašali starši z različnimi vprašanji na vodstvo šole, izražali svoje želje in podobno. Ugotovili so, da je treba bolj kot doslej v domači vzgoji varovati učiteljevo avtoriteto, ki jo marsikje z napačno, pa tudi krivično kritiko učiteljev starši jemljejo prosvetnim delavcem. Sploh želi šolsko vodstvo, da bi se starši kar najbolj obračali po nasvete k učiteljem svojih otrok, saj pozna razredni učitelj mnoge strani otroka, ki jih mati in oče doma morda ne opazita, vzroki pa jih morata, če želita dobro vzgajati.

Uradna objava

O kolekovanju prošnje za sečna dovoljenja

Ker so na podeželju še nejasnosti glede kolekovanja prošnje za sečna dovoljenja, je Gospodarski svet LRS izdal sledeča navodila:

Prošnje za posek lesa morajo lastniki gozdov v bodoče vložiti najkasneje do 1. decembra pri občinskem ljudskem odboru oziroma gospodarskem svetu OLO. Kolekovanje se po tarif. št. 1 Zakona o takсах, za vlogso 30 din in rešitev po tarif. post. 7 150 din.

Takse proste so samo prošnje onih posestnikov, lastnikov ali upraviteljev gozdov, ki prošnje za odobritev sočinje samo za sečno drv za lastno uporabo. Takse proste so v tem primeru tudi priloge in rešitev.

Niso pa oproščene takse prošnje za sečno tehničnega lesa za lastno uporabo.

Iz pisarne oddelka za gospodarstvo pri OLO Novo mesto

Zamenjava dosedanjih šoferskih knjižic

Vozniki motornih vozil in amatjerji, ki imajo stare prebivališča na območju okraja Novo mesto, obveščate oddelke za notranje zadeve, da se bo po določbah novega Pravilnika o vozniških knjižicah zamenjava vseh dosedanjih vozniških knjižic.

Stare vozniške knjižice po določilih citiranega Pravilnika prenehajo veljati 31. decembra tega leta.

Zamenjavo dosedanjih vozniških knjižic za poklene vozniške in amatjerji, ki imajo stalno bivališče na območju okraja Novo mesto, bo vršil oddelk za notranje zadeve na svojem sedežu v času od 3. novembra do vključno 30. novembra 1952.

Po novem Pravilniku so razdeljena motorna vozila v kategorije: A, B, C, D in E.

Pri izmenjavi starih šoferskih knjižic za nova vozniška dovoljenja po določbah tega Pravilnika dobijo pokleni vozniki:

A kategorijo, če imajo v stari vozniški knjižici pravico vožnje motorna kolesa in tričikel.

B kategorijo, če imajo vozniško knjižico IV stopnje ali III. razreda.

C kategorijo, če imajo vozniško knjižico V. stopnje ali II. razreda.

D kategorijo, če imajo vozniško knjižico VI. stopnje ali I. razreda.

To kategorijo bo lahko dobil tudi voznik V. stopnje (II. razreda), če bo dokazal, da je vozil v zadnjih dveh letih najmanj eno leto avtombe.

E kategorijo dobijo vozniki VI. stopnje in oni vozniki IV. stopnje in V. stopnje, ki bodo dokazali, da so vozili najmanj šest mesecev s svojo kategorijo vozil priklopnike težje od 750 kg lastne teže.

Vozniki amatjerji dobijo dovoljenje za A in za B kategorijo ali za obe kategoriji, če smejo po stari vozniški knjižici voziti ta vozila.

Poklenemu vozniku se lahko odkloni izdaja novega vozniškega dovoljenja, če se ugotovi, da mu voznik motornega vozila ni glavni voznik. Tak voznik pa lahko dobi dovoljenje za voznika amatjerja, če to zahteva, in če izpolnjuje pogoje iz tega pravilnika.

Pokleni vozniki in vozniki amatjerji, ki bodo zamenjali stare vozniške knjižice z novimi vozniškimi dovoljenji, vložijo prošnjo na posebnem obrazcu, ki ga dobijo pri oddelku za notranje zadeve. K prošnji priložijo tako za 180 din (po tar. št. 1 in 7 ZOT). Dalje je treba priložiti priložilo šer:

- Zdravniško potrdilo o telesni in duševni sposobnosti za upravljanje motornega vozila, izdano od pristojnega zdravnika, takratno s 100 din (tar. št. 2 ZOT).
- Stara vozniška knjižica s taloni.
- Dve fotografiji velikosti 34 x 45 cm. Pokleni vozniki pa morajo še priložiti:
- Potrdilo o strokovni izobrazbi, oziroma potrdilo o strokovnem nazivu, ki ga imajo v prometni stroki, takratno s 25 din.
- Vozniki IV. in V. stopnje, ki želijo dobiti dovoljenje za vožnjo priklopnikov nad 750 kg lastne teže, morajo priložiti potrdilo, da vozijo take priklopnice z motornimi vozili svoje kategorije že najmanj šest mesecev. Voznik V. stopnje ki je v zadnjih dveh letih opravil najmanj eno leto avtombe in želi dobiti vozniško knjižico kategorije D (najvišja kategorija), mora to dokazati s potrdilom.

Potrdila, navedena pod toč. 4 in 5, lahko izdajo gospodarska podjetja, ustanove ali družbene organizacije, pri katerih so vozniki v službi. Ta potrdila morajo biti takratna s 100 din (po tar. št. 27 ZOT).

Po 30. novembru se vozniške knjižice ne bodo več zamenjavale, razen v upravičenih primerih, in to samo do 30. decembra 1952.

Iz pisarne oddelka za notranje zadeve, Novo mesto

Starši so se pogovorili o pionirski organizaciji. Posebno želijo za mlajše pionirje čimveč iger in zdrave zabave. Zdej, ko se naslanja pionirska organizacija spet na šolo, bo treba na tem področju hitrih ukrepov. Nadalje so starši izrazili željo, naj bi šola poskrbela za črnilnike in črnilo, da ne bi morali otroci nositi črnila s seboj, kakor mačka mlade, pri čemer se marsikdo polije ali pa si zmaže klučje in zvečke. Prav tako so povedali, da manjka ročnega dela v šolah, urediti pa naj bi se tudi obisk šole tako, da bi osnovna šola uredila potreben dogovor z glasbeno šolo.

Zastopnik novomeških tabornikov je seznanil metodo ter povabil starše, da dovolijo otrokom vpis v to privlačno mladinsko organizacijo. Po pogovoru o učnih knjigah in še nekaterih problemih so starši izvolili šolski svet. Z željo, da bi bilo tako plodnih roditeljskih sestankov še več, so staršem po končanem posvetu postregli s podrobnejšimi pojasnili razredne učiteljice.

Družina gorjanskih tabornikov je preteklo soboto ustanovila na osnovni šoli prvo enoto pionirjev-tabornikov. Ki nosi ime »Družina rjavih medvedkov«. V treh vodih je zdaj 54 pionirjev, ki bodo predvsem v igrah, na izletih in zdravem športu preživljali prosti čas pod vodstvom starejših tabornikov, novomeških gimnazijcev. Pokroviteljstvo nad mlado taborniško organizacijo najhujših je prevzel učitelj tovarš. Martin Fujs. Se bolj kakor doslej pa se kaže potreba za društvem-prostoru, kjer bi se lahko shajali vsi novomeški taborniki.

Kočevo

Turistično društvo Kočevo je izdalo drugi del razglednic, ki naj bi služile v propagandne svrhe za ta prelepi gozdni predel našega okraja. Razglednice so lično izdelane in predstavljajo društveno kočo na Kostelu pri Kolpi, več pokrajinskih slik doline Kolpe in nekaj detajlov Kolpe same. Razglednice so že v prodaji in jih je treba naročiti pri društvu, ki jih prodaja. Društvo je izdalo tudi več lepih povčev teh razglednic, da jih bo razobesilo v propagandne svrhe v razne lokale, ustanove in podjetja. Kot zadnji naloge v tej sezoni bo društvo posadilo preko tri sto okrasnih dreves in grmičevja v novih parkih, sprehajališčih in zelenih pasovih ob cestah, kar se bo spomnilo še izpopolnilo s cvetlični katere za to gojijo v lastni društveni vrtnariji. O uspešnem delu društva bomo za konec turistične sezone še podrobneje poročali.

Skoro vsako jutro si opazil pred okrajno lekarno vesel živ-zav šolske mladine. Otroke osnovne šole so v lekarni uradno tehtali, da bodo na koncu leta lahko ugotovili, koliko so se telesno razvili in pridobili na teži. Povprečno so kar dobro razviti, veliko pa je tih, katerim bo treba posvetiti temeljite nege in zdravniškega nadzora.

Prvi roditeljski sestanki na tujakih osnovnih šolah je bil dobro obiskan. Po večini so se ga udeležile matere. Po kratkem uvodnem predavanju o vzgoji otroka in vlogi staršev pri tej vzgoji je predsednik šolskega sveta podal izčrpano poročilo o delu zbora. Glavno delo zbora je bilo v tem, da je podvel vse kraje, da je dobila osnovna šola nazaj svojo stavbo, katero so vse do pred kratkim uporabljale druge ustanove. V tem letu je bila šola lepo očiščena, preurejena, zunanje pročelje je bilo na novo ometano. Nabavljena je bilo tudi nekaj pohištva za razrede. Dalje je poudaril predsednik šolskega sveta, da morajo nekateri starši prenehati več paznje čisto svojih otrok. Upravičena šola je pozvala starše, naj puščajo otroke v pionirski krožki, katerih je sedaj na zavodu več in se v njih otroci učijo raznih praktičnih predmetov, ki jim bodo v poznejših letih zelo koristili pri splošni izobrazbi.

Irača vas

V preteklem tednu smo imeli nad vse zanimivo predavanje o vlogi Komunistične partije Jugoslavije v borbi za socialistično Jugoslavijo. Udeležilo se ga je 35 vačanov in vaščank. Predaval pa je tov. dr. Golež iz Novega mesta. Tako lepo občinskega predavanja v Irči vas je dolgo ni bilo — dokaz, da smo razumeli pomen predkrogarskega tekmovanja in veličino dela naše Partije. Na taka in podobna predavanja bomo še prišli — s takimi sklepi smo se zadovoljni razhajali. A. Z.

Uspel roditeljski sestanek v Podzemlju

Učiteljsko osnovno šolo in nižje gimnazije v Podzemlju je preteklo nedeljo povabilo stariše šolobveznih otrok na roditeljski sestanek, na katerem so se pogovorili o problemih domače šole. Že pred dvema letoma se je v Podzemlju načelo vprašanje prizidave novega traktarja k šolskemu poslopiju. Takrat niso bili vsi posestniki zadovoljni, da bi k O.L.O. Podzemlju razpisal krajevni samoprispevek za razširitev šolskega poslopija. Z združitvijo krajevnih ljudskih odborov Podzemlje Gradac in Gričevje v občinski ljudski odbor Gradac pa je ponovno oživela akcija za krajevni samoprispevek s pomočjo katerega naj bi se razširilo šolsko poslopije v Podzemlju. Šola v Podzemlju ima dve šolski poslopji s tremi učilnicami, kar pa nikakor ne zadostuje za osnovno šolo in nižjo gimnazijo. Na zadnjem roditeljskem sestanku so starši sami sprožili vprašanje, da bi bilo potrebno ponovno pristopiti k akciji za razširitev šolskega poslopija ter ustvariti na ta način pogoje za uspešen razvoj popolne nižje gimnazije v Podzemlju. Že v letošnjem šolskem letu so težko prizadeti tisti starši, ki so morali svoje otroke poslati v 4. razred nižje gimnazije v letovnjem šolskem letu obstajal na podzemljski nižji gimnaziji tudi 4. razred, če bi bila na razpolago primerna učilnica.

Občinski ljudski odbor v Gradacu bo na prihodnji seji razpravljal o sklepu staršev na roditeljskem sestanku, da se šolsko poslopije v Podzemlju s prizidavo razširi in zagotovi dljakom nižje gimnazije nemoten pouk. Šolsko poslopije pa oskrbi tudi s primernimi stanovanjskimi sobami za samsko učiteljsvo.

Razveseljivo je, da so se pričeli starši zanimati za razvoj šolstva tudi v Podzemlju. Priprani smo, da bo tudi naša ljudska oblast s znatnimi subvencijami podprla to stremenje progresivno usmerjenih staršev podzemljskih dijakov, ako bo tudi domače prebivalstvo z dobro voljo in znošnimi datjavami v obliki krajevnega samoprispevka pristopilo k čimprejšnji rešitvi problema razširitev šolske stavbe, ki bo lahko v vsakem pogledu služila svojemu namenu.

Preko advokata in sodišča je „ceneje“

Janez Udvarc, posestnik iz Ostroga, je bil prijatelj s čevljarjem Antonom Straškom iz Kronovega, dokler se je njegov sin učil obrti pri slednjem. Se oraj mu je en dan s parom konj. Ko pa je »vstuzbeno« razmerje med Udvarcem sinom in Straškom prenehalo, je Udvarc smatral za potrebno, da mu Strašek plača oranje. Toda ni mu posnara račun neposredno ali ga osebno opomnil, pač na kar preko advokata in s precejšnjimi stroški. Strašek je bil takoj pripravljen plačati za oranje 1200 din, advokatskih stroškov pa ne, ker jih ni zakrivil. Prišlo je do tožbe pred okrajnim sodiščem, kjer sta se poravnala: Strašek je plačal za oranje 1200 din, Udvarc pa vse stroške, ki jih je bilo na 500 din. Tako sta imela vsak dva pota v Novo mesto, pa še stroškov je bilo skoraj za polovico zneska! Trmasta nadutost res ni poceni! Kdaj bo samo zapustila take ljudi?

Poslovodja občinskega trgovskega podjetja v Skocjano, Albin Longar, in prodajalka Marija Pungerič sta pri popisu tekstilnega blaga pred povračilom regresa države trgovskim podjetjem letos v juniju amerila in seveda zapisala v popisni list kar za 40 m več blaga, kot ga je bilo v esnik. Kaj sta hotela s tem, ni znano, ker u je na delu takoj zalotila kontrola trgovske inšpekcije iz Novega mesta. Morda ta hotela pridobiti podjetju regres tudi za

Trebelno

Lep življenjski jubilej dvočkov. Te dni obhajata 70-letnico rojstva Frenk Mali in njegova sestra Neža, dona iz Sel pri Trebelnem Frenk

Mali ima vsa družina v Ameriki, kjer je tudi sam preživel del svojega življenja. Ima ženo in tri sinove, od katerih sta dva pilota v ameriški vojski, eden pa je mornar. Sestra Neža pa je imela 8 otrok, od teh 6 hčera, katere so vse žive in zdrave.

Ob svojem življenjskem jubileju pozdravlja svoje v Ameriki, kakor tudi vse bralce Dolenjskega lista, mi pa jima želimo lepo jesen življenja.

NAJ ŽIVI VI. KONGRES KP JUGOSLAVIJE —

odločilni udarec po sovražnikih ljudstva, socializma, svobode in napredka

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KOČEVJE

Strelci! Kdo bo okrajni prvak?

V počastitev VI. kongresa KPJ je Okrajni strelski odbor Novo mesto razpisal tekmovanje za naslov okrajnega prvaka. Tekmovanje bo na strelišču v Gotni vasi v nedeljo, 2. novembra, dopoldne ob 8. uri. Za zmagovalca je pripravljena tudi lepa nagrada. Po razglasitvi rezultatov tekmovanja bo velika strelska veselica pri Osolniku v Bršljunu.

Za dvig telesne vzgoje na Dolenjskem

Pred dnevi je v Novem mestu aktiv profesorjev in učiteljev telesne vzgoje sklenil z uvedbo tekmovanja v mnogobojno po osnovnih šolah in nižjih gimnazijah dvigniti telesno sposobnost naše šolske mladine. Mnogoboj bo obsegal več koristnih in estetskih vaj, katere lahko izvedemo tudi tam, koder nimamo potrebnih naprav in prostorov. Vse vaje bodo odgovarjale starostni dobi učencev in bodo mlademu telesu dale možnosti pravičnega razvoja.

Posebno važno bo to za osnovne šole, od koder so prihajali učenci v gimnazije brez osnovnega znanja s področja telesne vzgoje. Velika učencev, ki vstopijo v gimnazije, ni sposobna narediti osnovnih telesnih gibov, o korakanju pa sploh ni mogoče govoriti. Gimnazija mora zato dati česa učiti in popravljati to, kar bi morale učencem dati že osnovne šole.

Da bomo to stanje čimprej odpravili, bo potrebno sklicati v Novem mestu učitelje s posebnimi šoli, čim dati napisan program mnogoboja ter ga tudi z njimi praktično preizkusiti.

Ce se bo učiteljsvo zavedalo večje vloge današnje telesne vzgoje, lahko pričakujemo kaj kmalu dvig telesne zmogljivosti in zdravja naših učencev, kar naj nam bo ena prvih skrbi! J. G.

Ali veste...?

Da so naši športniki na zadnjih olimpijskih igrh priborili do sedaj največ medalj: eno zlato, dve srebrni in eno bronasto. Da je prvo zlato medaljo na olimpijskih igrh od Jugoslovancev dobil bivši Novomeščan Leon Stukelj 1. 1954 v Parizu in to celo dve nazkrat, prvo kot športni prvak, drugo kot prvak na drogu. Da bosta naša odlična atleta dolgočprogaša Mihalič in Ceraj zopet letos nastopila na silvestrovskem teku v Južni Ameriki. Da bo splitski Hajduk šel na dolgo turnejo v Južno Ameriko.

Ordred II (Ljubljana) : Partizan (Novo mesto) 4:1 (2:1)

Zadnje nedeljo je bila v Ljubljani prvenstvena tekma, ki se je končala z zmago Ordreda Ljubljana so nadkriljevali Novomeščane, od katerih je bil dober vratar Turk, kljub temu da je izpustil tri zgoledke. Eden gol za Novomeščane je dal Smejdok. Sodnik je dobro sodil igro, po tekmi pa je izjavil, da je novomeško moštvo dajalo B. moštvo Ordreda najhiti odpor izmed vseh društev, s katerimi je Ordred II. zadnje čase igral. Poleg tega pa je v Ordredov moštvo igralo sedem igralcev, ki so sodelovali tudi že v liginih tekmah (Novomeški igralci so v nedeljo imeli v Ljubljani dve tekmi, da so bili v garderobi okrađeni. Neznani storilec jim je pobral iz denar-

sko skupno nekaj nad 2000 dinarjev, nekomo celo 12 dinarjev iz blačnega žepa! J. G.

TVD Partizan (Novo mesto) : ŠK Amater (Ljubljana)

Prihodnje nedelje se obeta novomeškemu občinstvu zopet napeta nogometna tekma. Domači bodo imeli za nasprotnika SK Amater iz Ljubljane, ki je gotovo močnejše moštvo, kot je bil SK Ardel, katerega so v zadnji tekmi gladko tolkli. Novomeščani nastopijo v najmočnejši llini. Pridrite jih pogledat na stadion, ne bo vam žal. J. K.

Jesensko tekmovanje novomeških kegljačev zaključeno

Kegljaško društvo je 16. oktobra zaključilo jesensko tekmovanje, ki ga je vključilo v prireditve, posvečene VI kongresu KPJ. Udeležilo se ga je devet moških in en ženski krožek. Prva k. jesenska tekmovanja je postal krožek K.M.E.T., ki je dosegel 864 podrtih kegljev. Za njim pa so se zvrstili:

2. LUKNJA	861 podrtimi keglji.
3. PRODOR	853 podrtimi keglji.
4. PLANKA	801 podrtimi keglji.
5. ODRED	782 podrtimi keglji.
6. METLA	762 podrtimi keglji.
7. VSEH DEVET	759 podrtimi keglji.
8. NOVOTEKS	691 podrtimi keglji.
9. DAMA	647 podrtimi keglji.

Izmed ženskih krožkov je tekmovala DAMA, ki je dosegla 507 podrtih kegljev in pokazala lep napredek v svojem delu. Tekmovanje je potekalo zelo disciplinirano. Izmed krožkov pa je pokazal največ smisla za lepo in disciplinirano igro KMET, za kar zasluži predsednik krožka Adamov Franc vse priznanje! Najmlajši krožek kegljačev iz tekstilne tovarne je pokazal veliko voljo in ima vse izgleda za lepe uspehe; treba bo seveda pridno trenirati! Na tekmovanju je razočaral le krožek VSEH DEVET, ker stalno menja kegljače.

Objavljamo še seznam najboljših kegljačev K. D. »Gorjanci« v pravkar odigranem prvenstvu.

Seznam najboljših kegljačev K. D. Gorjanci v jesenskem tekmovanju	Seznam najboljših kegljačev K. D. Gorjanci v jesenskem tekmovanju	Seznam najboljših kegljačev K. D. Gorjanci v jesenskem tekmovanju		
1. GRASIČ Janez	53	67	121	Ordred
2. Grabič Jože	51	75	92	Prodor
3. Lagator Spiro	50	79	84	Protor
4. Breščak Milan	29	84	121	Kmet
5. Heferle Andrej	28	86	90	Luknja
6. Končič Franc	28	88	108	Planka
7. Romič Lazar	28	93	94	Vseh devet
8. Jerančič Rudi	27	90	86	Kmet
9. Fišer Karel	26	107	109	Ordred
10. Kebe Ludvik	26	98	106	Vseh devet
11. Bučar Jože	25	108	79	Metla
12. Bauer Alojz	25	109	109	Planka
13. Piki Edi	24	96	68	Novoteks
14. Vesel Božo	24	98	117	Dama
15. Malešič Veljko	24	109	80	Metla
16. Barbič Franc	23	101	93	Luknja
17. Hrovat I.	21	117	75	Dama
18. Jerman Slavko	20	136	78	Majolka

Aduti SI. i Keglji Krožek

Kronika nesreč

LOKA pri Črnomlju. Doma pred hišo je padla in si zlomila levo roko žena upokojenca Marija Mišica.

SENTJOST pri Stopičah. V leseni samokrepi je dal prvi naboj sin posestnika Anton Kločar. Naboj se je razleel in poškodbe na bučar, posledica tega nepremišljenega ravnanja.

GABROVKA pri Litiji. Med vožnjo je voz pritnil na gospodinjso Pavlino Hribar in ji povzročil poškodbe na desnem ušesu.

DOLNJE VRHOVO pri Mirni peč. Kobila je z nogami udarila v vrat in desno stran želuzni triletnega posestnika sina Franca Somraka.

GOLJEK pri Veliki Loki. Pri reševanju živine iz domačega gorečega hleva je dobil hude opekline domači sin Darko Pevec.

V VSAKO HISO DOLENJSKI LIST!

Okrajni ljudski odbor — Uprava za ceste, Črnomelj, razpisuje MESTO CESTARJA na cesti Jugorje—Stranska vas—Črnomelj št. ceste 1462 od km 0 do 5000.

Interesenti naj vložijo prošnje s pripadajočimi dokumenti na OLO, personalni oddelk, Črnomelj. Kandidati morajo imeti odslužen kadrovski rok, stari pa so lahko do 35 let.

Najboljši kegljači po podrtih kegljih

1. Breščak Milan	121	(dve devetici)	Kmet
2. Grabič Ivan	121	(ena devetica)	Ordred
3. Vesel Božo	117	(ena devetica)	Dama
4. Bauer Alojz	109	(ena devetica)	Planka
5. Cigon Riko	108	(ena devetica)	Prodor
6. Fišer Karel	100		Vseh devet
7. Ierman Slavk	78		Majolka

Kino

KINO NOVO MESTO PREDVAJA: Od 11. okt. do 3. nov.: ameriški film »Winchester 75«.

KINO DOLENJSKE TOPLICE PREDVAJA: »Brata Boniquante«.

Predstave ob sobotah ob 20. v nedeljo ob 16 in 20.

Oglasi

PRODAM več lepih starinskih okvirjev brez stik več starih slik in stoječ občinskih rogovih srajakov in gamsov, primeren za lovsko ali gostilniško sobo. Naslov v upravi Dolenjskega lista.

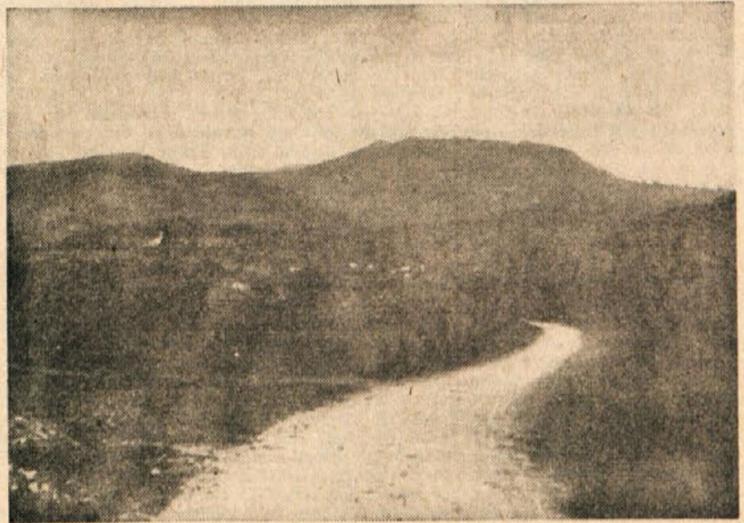
ZASLUZEK nudimo samo resnim zastopnikom v vseh krajih Dolenjske. Naslov v upravi Dolenjskega lista.

PRODAM stavbno parcelo 1600 m² v Kandiji. Naslov v upravi Dolenjskega lista.

ZAVEDAMO SE, DA NAM JE EDINOLE PO ZASLUGI NAŠE HEROJSKE KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE USPELO, DA GRADIMO SOCIALISTIČNO DOMOVINO Z VELIKIMI USPEHI, TRDNO ZDRUŽENI V NEODVISNI DRŽAVI PONOSNIH, SVOBODOLJUBNIH LJUDI, KI NISO NIKDAR V SVOJI ZGODOVINI NIKOGAR OGROŽALI! ZATO POŠILJAMO PLAMTEČE BORBENE POZDRAVE VI. KONGRESU NAŠE PARTIJE TER JI OBLJUBLJAMO ZVESTOBO IN BORBENOST V TRDI, ČEPRAV TEŽKI BORBI ZA LEPSHO BODOČNOST NAS IN VSEH BODOČIH POKOLENJI!

V IMENU LJUDSTVA NOVOMEŠKEGA PARTIZANSKEGA OKRAJA:

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

NAJ ŽIVI VI. KONGRES KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE

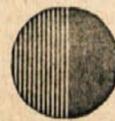
zgodovinska manifestacija naše odločne volje, da se upremo vsakomur, ki bi se poizkušal s silo vmešavati v naše življenje in nas ovirati na poti neodvisne graditve našega socializma! ★ Iskrene in borbene tovariške pozdrave pošiljamo v imenu delovnega ljudstva Bele krajine generalnemu sekretarju CK KPJ, ljubljenu tovarišu Titu!

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR ČRNOMELJ

Zadružniki

člani kmečkih delovnih zadrug in splošnih kmetijskih zadrug novomeškega okraja pošiljamo borbene pozdrave VI. kongresu KP Jugoslavije, ki nam vliva nove volje in moči v borbi za neodvisnost in srečo naše socialistične domovine!

OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA NOVO MESTO

Naš borbeni pozdrav VI. kongresu KPJ

IN MARŠALU TITU, POD ČIGAR VODSTVOM GRADIMO ČVRSTE TEMELJE SOCIALIZMA IN SREČO DELOVNIH MNOŽIC JUGOSLAVIJE!

DELOVNI
KOLEKTIV

TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

Delovni kolektiv

Železnine

Novo mesto

POZDRAVLJA VI. KONGRES KPJ, VELIKEGA ZAGOVORNIKA KOLEKTIVNE VARNOSTI VSEH NARODOV ZA OHRANITEV MIRU PRED AGRESIJO VOJNIH HUJSKAČEV!

DELOVNI
KOLEKTIV

LESNO INDUSTRIJSKEGA PODJETJA NOVO MESTO

Z VSEMI SVOJIMI OBRATI NA DOLENJSKEM

BOJ ZA SOCIALIZEM JE POSTAL NAŠ ŽIVLJENJSKI PROGRAM — ZATO NAVDUŠENO POZDRAVLJAMO VI. KONGRES KPJ TER MU ŽELIMO MNOGO USPEHOV! OBLJUBLJAMO, DA BOMO STOODSTOTNO URESNIČILI DELAVSKO SAMOUPRAVLJANJE V NAŠEM PODJETJU — USPEHI DOSEDANJIH ZBOROV PROIZVAJALCEV NAS UTRJUJEJO, DA SMO POD VODSTVOM PARTIJE NA PRAVI POTI!

Pismo tovarišev

Kadar koli se pri Vidičevih spominjo Franceta, umolknejo v sobi drugi pogovori. Spomini pohite nazaj, ko je bil še med njimi, zdrav, vesel in vedno voljan za vsako delo. Potem so prišli tedni, meseci, ko o sinu niso ničesar vedeli. Boji so divjali okoli Turjaka, na Notranjskem in po kočevskih hribih. Vedeli so, da se bije pri cankarjevcih; niso pa mogli verjeti, da naj bi bilo res, kar so pripovedovali nekateri njegovi znanci, ki jih je brigadna pot prinesla mimo domače vasi. France je padel? Ne, ne, morda kdo drugi... S težkim srcem so čakali kurirja, kateremu so pred tedni oddali pošto za Francetovega komandanta.

Odgovor je stisnil srca Vidičevih. Res je bilo — Franceta ni več. Deveta jesen teče, odkar je Vidičevi družini najdražji spomin na Franceta pismo njegovih tovarišev. Na tankem, prosodnem papirju je napisano s pisalnim strojem, vijoličast partizanski žig III. bataljona SNOUB »Ivan Cankar« pa je pritisnjen čez podpis Janka Rodeta, poročnika in komandanta bataljona. Devet let že hranijo Vidičevi najdražji in edini spomin na sina-partizana, spo-

min na njegovo mlado življenje in smrt.

Leta teko; pismo rumeni, besede v njem pa so prav tako tople in tovariške, kot so bile 18. junija 1944 napisane na položaju:

»Prejeli smo Vaše pismo, v katerem ste izrazili željo, da bi radi imeli točne podatke o Vašem sinu, bratu Francu — ali je živ ali je padel, kot ste slišali iz ust drugih ljudi.

France nam je bil vedno drag tovariš v bataljonu in četi. Borec, kakor si ga želi slovenski narod, da ob takih junakih, kot je bil France, lahko pričakuje dan svobode, ker ve, da ne bi nikdar klonil pred sovražnikom — izdajalcem slovenskega naroda, temveč da se bo boril, dokler mu bije slovensko srce. Ni bil dolgo časa med nami, vendar, dva meseca življenja v bataljonu sta zastonževala, da smo ga spoznali in njegovo obnašanje ter zavednost. Spoznali smo, da je vreden sin slovenske matere. Bili smo misli, da blagor materi, ki ima takega sina, ki se bori z vso zavestjo zanjo, za njeno boljše bodočnost in bodočnost slovenskega naroda. Vedno je bil z nami med

prvimi v borbi, odličen mitraljezec in vztrajen borec. Toda sovražna krogla, krogla belih izdajalcev, mu je dne 24. aprila 1944 ugasnila utripajoče srce pod Sv. Ahacem pri Turjaku. Kje je pokopan, nam ni znano. Pokopali so ga civilni iz Velikega Ločnika. Njegova smrt nas je zelo razžalostila. Izgubili smo tovariša, ki bi nam mnogo koristil. Njegov stalni borbeni duh, politično znanje, ki ga je imel kot rudar in star borec za proletarske ideje, vse to mu je bilo podlaga za napredovanje v naši vojski. Vemo, da Vas je izguba sina Franca razžalostila in da boste sedaj ob prejemu našega pisma še bolj potrti, ko Vam poročamo oziroma potrdimo govorico, da je Vaš sin in brat — padel.

Prejmite od nas, III. bataljona Cankarjeve brigade in vseh borcev, ki so se borili ob njegovi strani, iskreno sožalje. Ne žalostite se preveč, ker je njegova smrt že stokrat maščevana in maščujemo jo še vedno.

Prejmite tovariške pozdrave od Staba III. bataljona Cankarjeve brigade.

Nov pevski zbor v Beli krajini

Na pobudo upravnika gradaškega vzgajališča tov. Lahajnerja Nikolaja se je v Gradacu v okrilju KUD »Oton Zupančič« osnoval moški pevski zbor, v katerem sodeluje poleg učiteljskega Vzgojnega zavoda tudi lepo število gradaških fantov. Pozdravljamo ustanovitev novega pevskega zbora v partizanski Beli krajini, ki naj z lepo ljudsko in partizansko pesmi živahno sodeluje na domačih prireditvah in proslavah državnih praznikov ter vzbuja pri ljudstvu in mladini čustva ljubezni do domovine in lepe slovenske pesmi.

Narodni heroj tovariš Jože Borštnar, sekretar OK KPS Novo mesto, govori pred spomenikom 366 žrtev NOB na Marencah

4800

Nad Kamporskim zalivom med vinogradi in oljkami, nad tihim morskim zalivom, je našlo 4800 Slovencev zadnje počivališče. V miru počivajo naši predragi bratje. Jadransko morje jim poje večno pesem, bele jadrnice in ladje jih na poti pozdravljajo.

Pokopališče je preprosto. Obdano je z metrsko kamenito ograjo, pri vhodu stoji majhna shramba za orodje. Stopiš skozi glavni vhod. Na sredini stoji težak lesen križ, na obeh straneh pa se vrste belo pleskani smrekovi leseni križi, opremljeni s številko, imenom in priimkom. Človeku se stiska srce, ko hiti proti neskončni planjavi lesenih križev. Gomile so preproste, nikjer zelenja in cvetja, samo gola, pečena rjava prst.

Okupator je kapituliral, prosta je bila pot. Večraj sužnji, danes svobodni. Vse se je zgrinjalo na pokopališču in ga napolnilo do zadnjega kotička. Hodim od vrste do vrste, iščem imena znancev in prijateljev. V 26. grobu leži

Feliks Erbida; dobro sem ga poznal, bil je doma blizu Ajdovca. Prva svetovna vojna in ujetništvo ga nista uklonila, lakota na Rabu pa ga je. Na grobu kleči star izžrtan možiček; po ovelim licu mu polze solze. S koščeni prsti krčevito riže po zemlji, s tresočo se roko poklada bele kamenčke, da okraši poslednji domek svojega sina.

Globoko ihtenje in krčevito klicanje: »Zlata moja, dobra mamica! Ostal sem sam, mati, očeta so mi ubili med roško ofenzivo.« Debele solze so močile grob predrage matere. Vse naokrog jok znancev. S težkim korakom sem preševal skromne križe: ena, dve, sto, dve sto, pet sto, tisoč...

Zarki zahajajočega sonca so poljubljali bele lesene križe, galebi so se vrešče spreletavali nad kamporskim pokopališčem. Na zemljo je legal mrak. Hočem krikniti na ves glas; pred menoj se vrste spačeni in izžeti obrazi. Dvigne se šest koščenih rok, iz ustnih duplin jim vro strašne izpovedi.

V krsto so nas zbasali šest, samo zato, da bi krvavi okupator zakril svoje ogabno početje. Na tej neskončni njeni nas počiva 4800 mož, žena in otrok. Križi so postavljeni samo zaradi lepega. Vidiš ta mali grob, križ, pod rušo pa jih počiva osem.

Topli večerni veter z morja je šepetal skrivnostno pesem med posejanimi križi. Iz očesnih votlin švigajo strašni pogledi, iz usahljenih in od trpljenja razjedenih ust sikajo plameni osvete. Maščujte nas! Drobní zvonček je kakor srebrni glas plaval preko bornih polj in oljčnih nasadov; tiho je zamrl nad morskó gladino.

SMRT NA RABU (orig. risba Sl. Hotka)

Slavko Hotko

„Ciciban“

Založba Mladinske knjige v Ljubljani izdaja list za naše najmlajše »Ciciban«, že splošno in priljubljeno branje šolarčkov, s svojimi slikami pa kaj zanimiv tudi za tiste, ki še ne hodijo v šolo. Kajti uredništvo Cicibana ima krog dobrih ilustratorjev, ki znajo živopisno in na umetniško primitivni način pritegniti, pa tudi vzbuditi otrokovo domišljijo. Slika za otroka mora biti enostavna, jasna in barvita, taka, da jo otrok gleda in razume, ne pa da bi si napenjal mlado domišljijo, kaj neki je naslikano, kakor smo že imeli primere pri ilustracijah nekaterih mladinskih, oziroma otroških knjigah. Enako ima uredništvo čut za dober izbor, saj srečujemo v Cicibanu imena naših najvidnejših pesnikov in pripovednikov.

V novem šolskem letu sta že izšli dve številki z zanimivo in prikupno vsebino, tako da bo tudi novi letnik v lepo zabavo in pouk prejšnjim, pa tudi na novo se razvijajočim bralčkom Cicibana, ki so letos prvič zasedli šolske klopi. Med pisatelji in pesniki, sodelujočimi v novem letniku (Mira Mihelič, Vida Taufer, Haca, Črniroj, Branko Rudolf, Branka Jurca in drugi) sta tudi naša velika književnika France Bevk (zgodba o Medvedu) in Alojzij Gradnik (pesem o Boštjanu Narobetu), za poučno branje je pa poskrbel Anton Polnec (Kako je nastal svet). Razen tega so v vsaki številki še domače pripovedne ljudske pesmi, uganke, pogovor s Cicibančki in podobno. Znana otroška ilustratorka Marlenka Muk je za ves letnik pripravila slike za prvo stran na besedilo ljudskih pesmi. Tako ima prva številka upodobljen motiv: Majhna sem bila, piške sem pasla, druga pa: Polček nese v malin. Ostali ilustratorji so še Mihelič, Subic, Omersa, Vidic, Ravnikar, Zelenko in Cita Potokar. Vse slike so večbarvne.

Ciciban izhaja vsak mesec, naročnina za ves letnik je pa samo 135 din. Priporočamo staršem, da ga naročijo svojim otrokom. Storili jim bodo veliko veselje, hkrati pa bo Ciciban staršem in šoli pomagal pri pouku in vzgoji.

O. K.

Oton Zupančič

Napis na nagrobniku narodnih herojev

Domovina je ena nam vsem dodeljena in eno življenje in ena smrt.

Svobodi predani za borbo smo zbrani, in kaj je življenje in kaj je smrt?

Bodočnost je vera! Kdor zanjo umira, se vzdigne v življenje, ko pade v smrt.

Pozdravite svoje v tujini z "Dolenjskim listom"! Naročite jim ga - hvaležni vam bodo za pozornost!

TOVARIŠU KOTARJU

V naravi tisoč se cvetov prebuja, ki sonce z zlatim žarom jih ogreva, v pomladni pesmi duša Ti prepeva, ob vonju rož spomine si obuja.

Preveč poklanjaš nam pomlad zelenja, nasititi ni težko lačne duše, ki vajene ledu in večne suše prevzete že od zarje so vstajenja.

Trpljenje skupno nas med sabo veže; ta vez čvrstejša je od sto verig, izguba slehernega nam v srca reže.

Si moral tudi Ti od nas oditi? So res povelja z usten Ti zamrla? Bol kruta hoče duše nam prepripi.

(»Tomišček glas« — 1944 — glasilo Prve SNOUB »Toneta Tomičič«, napisala tovariška Dara v spomni danjega narodnega heroja Martina Kotarja, doma izpod Gorjancev.)

Pozdrav iz Bosne

Uredništvu Dolenjskega lista! Slovenci, ki se nahajamo na trimesečnih vojaških vajah v Bugojni, želimo vsem bralčkom Dolenjskega lista čimveč uspehov pri graditvi socializma pred VI. kongresom KPJ, hkrati pa jim pošljamo tovariške pozdrave! Dolenjski list je med našimi borci zelo priljubljen, pa naj bo to v kateremkoli kotičku naše domovine! Prinaša nam novice iz dragih domačih krajev in nas seznanja z napredkom Dolenjske.

Pozdravljajo vas:

Franc Fortun iz Črnomlja, Jože Matkovič iz Dragatuša, Peter Muhič iz Prelesja, Franc Tomec s Hrasta in Matija Tomac iz Jerneje vasi.

Barica je bila 1942. leta v belogardističnem taborišču

(Po njenih spominih napisala Regina Fir)

Takratni belogardist Božič ju je opozoril, naj beži, da so oni belogardisti, vendar je bilo že prepozno. (Božič je čez štirinajst dni ušel k partizanom in prinesel precej orožja in municije.) Bežati več nista mogli, ker so za nji. A bili belogardisti, pred njima pa komandant Vasiljevič. Barico so prijeli, Vasiljevič pa jo je začel zasliševati. Ko je prišel prav in se pater Norbert, je rekel: »Zdaj smo pa prijeli lepo ribico! Tudi belogardist Stefanji je začel Barico sramotiti. Rekel ji je: »Aha, moža smo ti ubili, tebe pa ujeli!«

Potem so jo odpeljali na sredo vasi. Tam so bili zbrani že vsi vaški zaščitniki s tovarišem Pavlovičem na čelu. Med njimi so bil tudi Mucova mama, Ivanka in Marička (po domače Mihele) in drugi vaščani. Vse skupaj so odpeljali proti Metliki. Nato so se ustavili pri prvem gozdu. Vsi so mislili, da jih bodo postrelili. Prvega so odpeljali v gozdno globel tovariš Pavloviča, ki je rekel: »Zdaj pa bom šel tja, kjer ni nihče.« Vendar ga niso ustrelili, ampak so vse pretepli, da so komaj stali na nogah. Po pretepanju so jih naglani nazaj proti vasi. Barico so peljali dalje do Čuril med stražo osmih belogardistov z nasajenimi bajonetmi. V Čurilah so belogardisti šarili po hišah, Barico pa pustili zunaj. Tam jo je napadla belogardistična sodelavka Rezka Matkovič in ji rekla: »Treba ti je tega, rajši bi pazila doma na otroke.« V Čurilah so za nekimi podom zelo pretepli posestnika Janeza Nemanica (nekaj

mesec v pozneje so ga zverinsko pobili do smrti). Vprašali so ga, če pozna Barico. Rekel je, da jo pozna, saj jo je pestoval, ko je bila še otrok.

Ko so belogardisti prispeli v Metliko, je sledilo ponovno zasliševanje. Zasliševala sta jo komandant Vasiljevič in pater Norbert. Pred zaslišanjem so jo vodili po Metliki pod vodstvom Norberta, ki je šel naprej, za njim pa Barica med belogardisti. Ljudje so se skrivali v bojazni, da ne bi Barica kaj izdala, vendar je kljub vsem grožnjam ostala stanovitna. Pri zasliševanju so jo sraševali, kdo v Metliki dela za OF, kdo plačuje davek, kdo je delal kape za partizane in kdo je nosil ven officerske uniforme za partizane. Za to so belogardisti sumili Romar Hanzelj in Tinko Prus. Ravno tako so sumili, kdo plačuje v Metliki davek za OF. Po zaslišanju so odpeljali Barico na vlak. Na postaji Novo mesto-Kandija jih je že čakal z vozom Debeljak in njegov kočijaž Turk, da so se odpeljali v Stopiče. Tam so jo zaprli v neko klet.

Po preteku ene ure so Barico ponovno odpeljali na zasliševanje, toda zvedeli niso ničesar. Preden so šli na ponovno zaslišanje, pa so jo peljali v gostilno Zagar, kjer so jo hoteli napojiti z vinom. Ker jim to ni uspelo, so jo zasramovali na razne načine. Pri zaslišanju so ji prebrali obtožnico, ki jo je napisal pater Norbert. Po prečitani obtožnici ji je rekel kolovodja belogardistov Debeljak, da je obsojena na smrt, da pa obsodbe isti dan ne

bodo izvršili, ker so že preveč utrujeni. To je bilo 26. oktobra 1942. Ona pa se morala izvršiti drugi dan ob 5. uri. Po tem so jo zaprli v sobo pri Zagarju v Stopičah, kjer jo je še naprej zasliševal belogardistični oficir.

Barica Zugelj

Tedaj so imeli belogardisti hude boje s partizani na Dolžu. Pred drugimi zasliševanjem so rekli Barici, da je ne bodo ubili, ampak da bo šla v internacijo. Ker pr so bili v borbah pri Dolžu hudo poraženi, kakor vedno v borbah s partizani, so sklenili, da bodo vse zete, med njimi tudi Barico, ustrelili. V svoji onemogli jezi so se hoteli maščevati nad nedolžnimi ljudmi. Barico so z sliševali v Stopičah celih pet dni; ves ta čas pa ji niso dali nič jesti.

Dan pred izvršitvijo smrtne obsodbe

so dali Barici lepiti stare lica. Ker so v sobi pregorele električne varovalke, jih je prišel neki belogardist popravljati. Ko je videl Barico in zvedel za njeno obsodbo, jo je sklenil rešiti. Zvedel je, da je prišel v Stopiče na obisk neki Zumberčan, ki ima tam poročeno hčerko. Ta ga je šel vprašati, če bi hotel skrivaj odpeljati iz Stopič neko Belokranjico, ki je od vodstva bele garde obsojena na smrt. Zumberčan je bil pripravljen pomagati. Pred nočjo jo je skrivaj odpeljal iz Stopič. V gimnaziju sta čakala, da se je dobro stemnilo, potem pa sta krenila naprej. Da ne bi bila sumljiva, če bi ju slučajno kdo srečal, sta se sporazumno razšla vsak na svojo stran. Kmalu so se srečali, kamor je krenila Barica, začeli streljati. Barica se je sklonila in začela bežati po vseh štirih ob cestnem jarku v smeri, kamor je odšel Zumberčan. Kmalu ga je dohitela. Potem sta nadaljevala pot do Zumberka, drugi dan pa je Barico domača hčerka odpeljala v Dragomiljo vas. Tam je mali Branko lahko spet objel svojo skoraj že izgubljeno mamico.

Barica o trpljenju in strahu, ki ga je prestala in belogardističnem ujetništvu, molči Ni bilo zaman; vse hudo je prestala in se ne povrne več. Zapeljali slovenski človek, belogardist, ki je rešil Barico smrti, je moral kmalu v prvo bojne vrste, bil je hudo ranjen ter je v novomeški bolnici umrl. Pred smrtjo pa je pripovedoval o tem dogodku v bolnici svojim sobolnikom.

Mucova mama, Pavlovič (Brko) in ostali v Draščih: Ni pozabljeno vaše junaštvo in vaše trpljenje, tudi vaša imena bodo ostala nepozabljena v zgodovini našega slovenskega naroda!